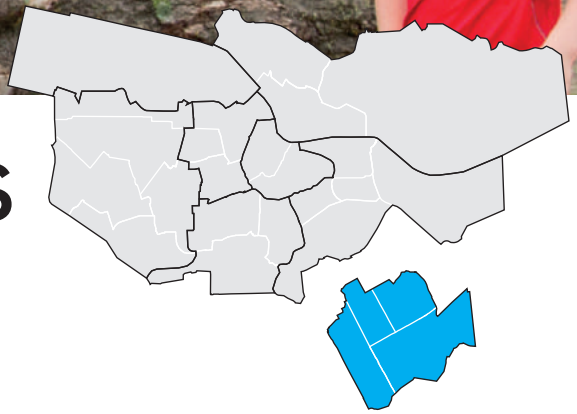
Gemeente Amsterdam

Gebiedsagenda's Zuidoost

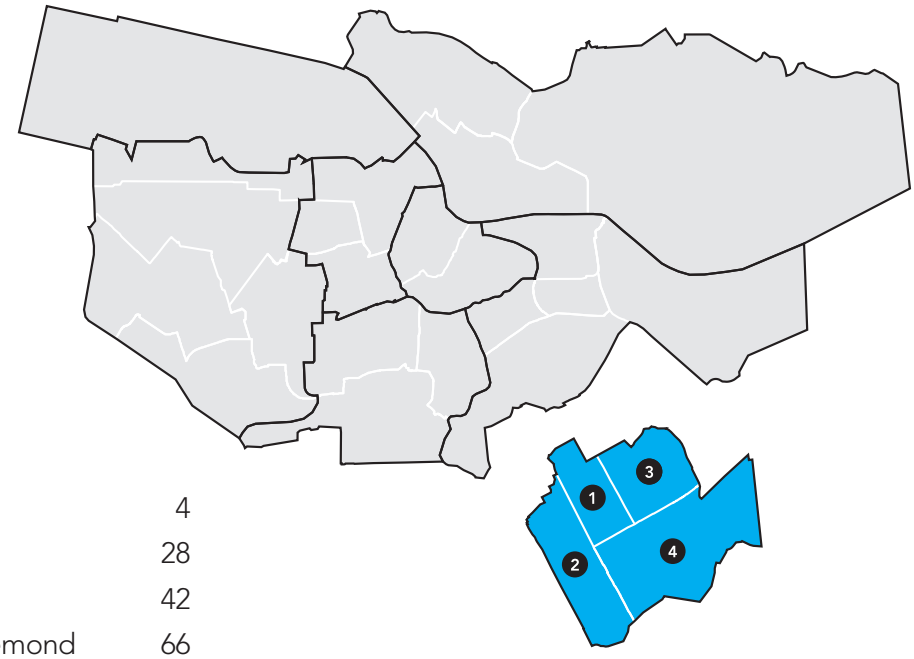
2019 - 2022

Colofon

Tekst gebiedsteams van stadsdeel Zuidoost
Redactie Shirley Brandeis
Fotografie gemeente Amsterdam, Edwin van Eis, Paco Núñez, Jeltje van Nuland
Vormgeving Tom van Veenhuijzen, Veenhuijzen Vormgeving

Met dank aan alle bewoners(groepen), maatschappelijke partners en ondernemers die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de gebiedsagenda 2019-2022.

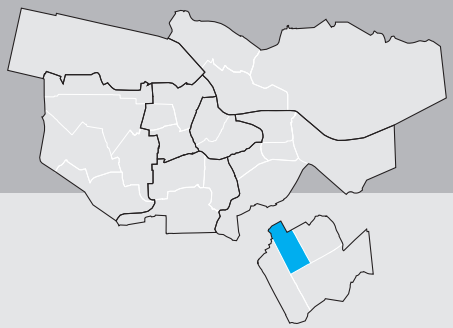

Inhoudsopgave

1 Bijlmer Centrum 4
2 Bijlmer West 28
3 Bijlmer Oost 42
4 Gaasperdam en Driemond 66
Bijlage 1: Participatietraject Service Design 86

Voor u liggen de gebiedsagenda's 2019-2022 van stadsdeel Zuidoost. De gebiedsagenda's voor de komende vier jaar zijn gemaakt door de gemeente Amsterdam samen met bewoners, ondernemers en overige stakeholders. We gebruiken de agenda om de gebiedspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Op basis van de gebiedsanalyse, het coalitieakkoord en participatie met bewoners en betrokken partijen zijn de ontwikkelingen, opgaven en kansen van een gebied vertaald naar prioriteiten en doelstellingen. Hiermee signaleren de stadsdelen wat er buiten speelt en leeft en agenderen we de belangrijkste opgaven in onze gebieden. Deze gebiedsagenda's laten zien wat we de komende vier jaar gezamenlijk willen bereiken. In de gebiedsplannen zijn de prioriteiten en doelstellingen vertaald naar concrete activiteiten.

1 Bijlmer Centrum

	Inleiding	5
Prioriteit 1	Verbeteren ontwikkelkansen jeugd	8
Prioriteit 2	Verminderen armoede	12
Prioriteit 3	Verbeteren woonklimaat	14
Prioriteit 4	Bevorderen lichamelijke en geestelijke gezondheid	18
Prioriteit 5	Bevorderen participatie en sociale cohesie	22
Prioriteit 6	Versterken buurteconomie, kunst en cultuuraanbod en verhogen duurzaam ondernemen	26

Twee vrouwen aan een tafeltje buiten bij Juiciety in Heesterveld

Totstandkoming van de gebiedsagenda

Elke vier jaar wordt per gebied een gebiedsagenda gemaakt. De gebiedsagenda is opgesteld in relatie tot het coalitieakkoord en de Staat van de gebieden.
Wat leeft er onder de inwoners en ondernemers van Zuidoost en welke richting moeten we op met de gebiedsagenda die eens in de vier jaar gemaakt wordt? Een gebiedsagenda is een 'afspraak' tussen de gemeente, partners, inwoners en ondernemers waarin, naast de reguliere taken van het stadsdeel, aangegeven wordt wat we met z'n allen meer, minder of anders willen in een gebied.
Om de gebiedsagenda's te maken is in 2018 een creatief traject bedacht waarin gedurende meerdere maanden achter elkaar verschillende activiteiten uitgevoerd werden. Ons doel was om zoveel mogelijk inwoners en ondernemers van Zuidoost te spreken, de opgehaalde informatie te visualiseren en de mensen (en anderen) die gesproken zijn snel terug te geven van wat er is opgehaald want de gebiedsagenda is van ons allemaal en iedereen moet zich erin herkennen. Interviews, wandelingen, pop up week, co-creatie sessies en een slotexpo volgden elkaar op in een periode van zeven maanden.

Basisvoorzieningen

Natuurlijk doen we meer dan enkel in het gebiedsplan is opgenomen. In alle gebieden zijn basisvoorzieningen, dicht in de buurt en voor alle bewoners vrij toegankelijk. Basisvoorzieningen zijn al die activiteiten die bijdragen aan het versterken en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid en het meedoen van Amsterdammers. De basisvoorzieningen richten zich op een aantal domeinen: gezondheid, het versterken van de pedagogisch dragende samenleving[1], vrijwillige inzet en informele netwerken, activering, participatie, sociale accommodaties, mantelzorgondersteuning en basis maatschappelijke dienstverlening. Daarnaast gebeurt er veel op het gebied van sportstimulering, diversiteit en kunst en cultuur. Deze activiteiten zijn belangrijk als aanvulling op de basisvoorzieningen en worden ook in combinatie vaak ingezet bij het aanpakken van gebiedsgerichte vraagstukken.
Een sterk dragende samenleving met veel actieve mensen en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan de ambities uit het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente een nieuw geluid'. De afgelopen jaren is gekeken hoe we de basisvoorzieningen gebiedsgericht in kunnen zetten. Daarbij zijn een goede afstemming en samenwerking erg belangrijk. Momenteel worden de basisvoorzieningen doorontwikkeld tot een sociale basis voor alle Amsterdammers: jong en oud, kwetsbaar en kansrijk. Het vertrekpunt is de kracht en de capaciteit van individuele mensen en wat ze elkaar te bieden hebben. Waar dit niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. Voor de periode 2020-2024 komt er een nieuw stedelijk kader basisvoorzieningen met een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma waarin specifieke speerpunten worden opgenomen.

Inzet bewoners

Veel activiteiten in Bijlmer Centrum vinden plaats vanuit de buurtwerkkamers en de buurthuizen. Het doel is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn. Het opbouwwerk, VENZO, BOOT, WOON!, kleine lokale organisaties, sleutelfiguren, de buurtwerkkamers en de buurthuizen zijn erg belangrijk bij het ondersteunen van bewoners(groepen). Die ondersteuning helpt bij het concreet maken en uitvoeren van bewonersinitiatieven en stimuleert de vrijwillige inzet van bewoners. Zo heeft VENZO een vacaturebank en spreekuren voor mensen die vrijwilligerswerk willen doen. VENZO ondersteunt vrijwilligersorganisaties zodat die effectiever en efficiënter hun werk kunnen doen. Humanitas (financiële administratie, taal) en de Regenboog Groep (chronische psychiatrische problematiek) bieden op diverse thema's ondersteuning aan individuele vrijwilligers en maatjes. Al dit aanbod is er ook voor de bewoners van Bijlmer Centrum.

1 In een goed functionerende pedagogisch dragende samenleving zijn burgers bereid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid te delen voor het opgroeien en opvoeden van kinderen. Met andere woorden: er is een koppeling tussen school, het plein en thuis.

Mantelzorg

We richten ons in dit gebied op samenwerking met de buurtwerkkamers als het gaat om de Dag van de Mantelzorg. Verder worden er in Bijlmer Centrum meer gebiedsgerichte activiteiten opgezet om mantelzorgers te bereiken en ligt de nadruk op het in kaart brengen van de behoeftes van mantelzorgers. Via de basisvoorziening maatschappelijke dienstverlening, die in dit gebied uitgevoerd wordt door MADI, voeren we een integrale aanpak uit om de situatie van bewoners te verbeteren. Onder andere met betrekking op inkomen, huisvesting, sociaal-emotionele of psychosociale problemen, eenzaamheid en overbelasting van mantelzorgers.

Educatie en talentontwikkeling

In Bijlmer Centrum wordt de pedagogische infrastructuur versterkt door scholen en organisaties in dit gebied te faciliteren. Zij zijn aan zet om samen, vanuit de scholen, aanbod te creëren voor een meer eenduidige benadering van onze jeugd. Om die reden vinden de activiteiten gericht op Brede Talentontwikkeling plaats op en rond de basisscholen. Hier is de eerste kennismaking met activiteiten gericht op sport en gezondheid, kunst en cultuur, natuur en techniek, media en communicatie en burgerschapsvorming en beroepsoriëntatie. Maar ook aan het stimuleren van (excellent) talent wordt aandacht besteed met maatwerkondersteuning en begeleiding. Hierbij is veel aandacht voor het betrekken van de ouders bij de (talent)ontwikkeling van hun kind.

Gebiedsbeschrijving

Bijlmer Centrum is als onderdeel van de Bijlmermeer gebouwd in de jaren ‘60 en ‘70. Het bestaat uit de buurten Venserpolder, F-/D-buurt, H-buurt, Vogeltjeswei, de woondekken van de Amsterdamse Poort en het Nelson Mandelapark. De genoemde buurten van Bijlmer Centrum liggen aan de oostkant van het treinspoor en hier vind je de meeste voorzieningen waar de andere gebieden in Zuidoost ook gebruik van maken zoals het stadsdeelkantoor, het Bijlmerpark Theater, het Bijlmer Sportcentrum, het Bijlmer Sportpark, Imagine IC en World of Food.

De druk op de Amsterdamse woningmarkt is hoog. Ook de woningmarkt in de Bijlmer is vrijwel alleen nog toegankelijk voor mensen met een hoger inkomen. Veel nieuwe bewoners komen van buiten het stadsdeel. Huidige bewoners hebben meer dan ooit moeite met het vinden van een (andere) woning. Doorstromen naar een grotere huurwoning of van huur naar koop is gegeven de inkomen situatie van de potentiële doorstromers lastiger dan ooit. Op de locaties waar woningbouw kan worden ontwikkeld zetten we in op het vergroten van het aandeel middeldure huur- en koopwoningen om zo de doorstroom te bevorderen. Vanwege de komst van nieuwe groepen bewoners , zoals studenten, statushouders en culturele ondernemers, richten we ons op sociale cohesie en de leefbaarheid in de buurten waar deze nieuwe bewoners terecht komen.

We zien dat de groeiende arbeidsmarkt kansen biedt om de werkloosheid in het gebied verder terug te dringen. Door de forse toename in de woningbouw is er vooral in de bouw en techniekssector een grote vraag naar werknemers. Ook de noodzaak om plannen te ontwikkelen voor de verduurzaming van bestaande woningen en de energietransitie zal veel nieuwe banen opleveren. Dit zijn belangrijke kansen omdat in Bijlmer Centrum de geregistreerde werkloosheid nog steeds zeer hoog is (16,9% ten op zichte van 11% stedelijk). We maken ons daarom sterk voor de ontwikkeling van gerichte opleidingen en voor toeleiding naar werk via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken.

De afgelopen paar jaren zagen we helaas een groei in het aantal geweldsincidenten onder jongeren. Daders worden steeds jonger en de geweldsdelicten zwaarder. Het dieptepunt was het tragische schietincident in Venserpolder op 10 oktober 2018 waarbij een jongen van 17 is omgekomen. De buurt, het stadsdeel, en haar partners zijn er allen van overtuigd dat het anders moet, dat het anders kan. Er zijn veel aanknopingspunten die bijdragen aan het voorkomen van criminaliteit. Daar richten we ons op waarbij het voorkomen van jeugdwerkloosheid en schooluitval en het inzetten op zelfontplooiing, het ontwikkelen van talenten en daarmee het ontwikkelen van een positief zelfbeeld, centraal staan. Zowel in de wetenschap, media als de (landelijke) politiek neemt de aandacht voor gelijke kansen in

het onderwijs enorm toe. Dit onderwerp is vooral in Bijlmer Centrum relevant omdat de schooladviezen hier veel lager liggen dan het stedelijk gemiddelde (25% havo/vwo ten opzichte van 49% stedelijk). Door een wetswijziging is de voorschoolse educatie voorziening niet meer gratis. Begin 2018 heeft dit geleid tot een enorme terugval in het aantal deelnemende kinderen, namelijk van 84% naar 68%. Om deze reden gaan we de komende jaren leerlingen en ouders flink ondersteunen zodat leerlingen een meer passend schooladvies krijgen. Dit gebeurt zoveel mogelijk op buurtniveau.

Hoewel we de afgelopen jaren veel hebben gedaan om de bewonersparticipatie te vergroten, is er nog steeds een relatief groot aandeel bewoners dat nauwelijks deelneemt aan het maatschappelijk leven om hen heen, wat we samenvatten onder de noemer sociale uitsluiting (22% ten opzichte van 8% stedelijk). Daarom blijven we bewoners met een arbeidsbeperking activeren en gaan we door met het bestrijden van andere oorzaken van uitsluiting zoals gezondheidsproblemen en armoede.

In de periode 2018-2022 ligt onze focus vooral op die gebieden waarvan uit de cijfers blijkt dat het met veel bewoners sociaal en maatschappelijk niet goed gaat. In 2017 is een start gemaakt met de uitvoering van de Bestuursopdracht Ontwikkelbuurten. Met deze bestuursopdracht pakt de gemeente de regie om samen met bewoners, corporaties en overige betrokkenen in 33 Amsterdamse buurten een kwaliteitsslag in de woningen, maatschappelijke voorzieningen en leefomgeving te maken. Dit zodat het toekomstbestendige en evenwichtige woonbuurten worden en de bewoners van de ontwikkelbuurten ook meeprofiteren van de groei en ambities in Amsterdam. De H-buurt en Venserpolder zijn aangewezen als ontwikkelbuurten. Het gaat om een integrale aanpak waarin ruimtelijke, sociale en economische interventies samenkomen en die zorgen voor een ongedeelde stad, waarbij de nieuwe bewoners en de reeds gevestigde bewoners samen de buurt maken.

Prioriteit 1 Verbeteren ontwikkelkansen jeugd

In Bijlmer Centrum bieden we alle jeugdigen en jongvolwassenen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren.

Twee schilderende kinderen in de nieuwe collectieve ruimte van de flat Florijn

Doelstellingen

1.1: In 2022 neemt 10% van de jeugd (6-18 jaar) deel aan activiteiten die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten

1.2: In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen en werken we verder aan het doel om in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten

1.3: In 2022 neemt 30% van de jeugdigen (0-32 jaar) in deel aan activiteiten gericht op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

1.4: Verlagen van de jongereninstroom in de criminaliteit. Het percentage verdachten van 12 tot 17 jaar (5,2% in 2017) zakt in 2022 naar het stedelijke gemiddelde (3,1% in 2017)

Doelstelling 1.1 In 2022 neemt 10% van de jeugd (6-18 jaar) deel aan activiteiten die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten

In Bijlmer Centrum heeft 71% van de inwoners een niet-westerse migratieachtergrond.[1] Die kinderen groeien vaak op tussen twee culturen en daardoor bevinden zij zich in een tweestrijd. Enerzijds ingegeven door de culturele achtergrond en normen van de ouders en anderzijds door de culturele waarden van de meerderheid op straat of op school. Het onderwijs besteedt weinig aandacht aan niet-westerse geschiedenis of cultureel erfgoed. Van huis uit krijgen de kinderen relatief weinig mee over culturele diversiteit. In de gesprekken die we hadden met diverse bewoners en groepen is regelmatig de wens geuit om meer te investeren in de versterking van de identiteit van de jeugd. De gedachte is dat wanneer zij meer kennis hebben van hun culturele achtergrond, hun identiteit versterkt wordt en ze weerbaarder zijn om de uitdagingen van het leven te doorstaan. De komende vier jaar focussen we ons dan ook op het versterken van de identiteit van kinderen en jeugdigen.
Daarnaast richten we ons op het versterken van de (seksuele) weerbaarheid van jongeren in Bijlmer Centrum. De jongeren in Zuidoost zijn vaker seksueel actief en vrijen vaker onveilig dan hun leeftijdsgenoten in de rest van Amsterdam. In Zuidoost heeft 14% van de jongeren weleens geslachtsgemeenschap gehad. Ruim een derde van deze jongeren gebruikt niet altijd een condoom (5%). Ook blijkt dat het percentage jongeren met een negatieve houding ten aanzien van homoseksualiteit hoog is in Bijlmer Centrum (21% versus 17% stedelijk).[2]

Doelstelling 1.2 In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen en werken we verder aan het doel om in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten

Stadsdeel Zuidoost vraagt dringend aandacht voor de kloof en ongelijkheid in de adviezen voor voortgezet onderwijs op basisscholen in het stadsdeel. In Bijlmer Centrum is het aandeel havo/vwo-schooladviezen 25%, stedelijk is dat 49%. Dat is een verschil van 24%.
'Het hebben van gelijke rechten leidt niet altijd tot het krijgen van gelijke kansen in het onderwijs', aldus de Inspectie van het Onderwijs in het rapport De staat van het onderwijs over 2014-2015. Kinderen met dezelfde talenten krijgen in dit stadsdeel niet altijd gelijke kansen. Hun schoolloopbaan wordt mede bepaald door het opleidingsniveau van de ouders of de steun die de ouders kunnen bieden. Wat gebeurt er als ouders deze (intellectuele) ondersteuning om verschillende redenen niet kunnen geven? De verschillen worden dan nog groter als de kinderen naar school gaan. Het is onaanvaardbaar als talenten van kinderen en ook hun leervermogen onopgemerkt blijven en daardoor het potentieel van 'onze jongeren' niet ten volle wordt benut. Om deze reden zetten we de komende jaren extra in op het ondersteunen van leerlingen en ouders zodat leerlingen een meer passend schooladvies krijgen. Hierbij werken we samen met de in Bijlmer Centrum aanwezige onderwijsinstellingen:
De Rozemarn, De Achtsprong, het Klaverblad, de Schakel, Sri Laksmi, De Dreef, Bindelmeer College, ROC Zuidoost, en de HvA. Deze inzet sluit aan bij de stedelijke programma's die vanuit Onderwijs en Jeugd worden uitgevoerd.

1 Bron: gebiedinbeeld.amsterdam.nl
2 Bron: Jeugdgezondheidsmonitor E-MOVO 2013-2014

Doelstelling 1.3 In 2022 neemt 30% van de jeugdigen (0-32 jaar) in deel aan activiteiten gericht op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

Zuidoost streeft naar een evenwichtig aanbod in allerlei voorzieningen voor jong en oud. Uit Service Design en diverse dialoogbijeenkomsten met buurtbewoners blijkt dat er behoefte is aan uitdagende sport- en speelvoorzieningen voor de jeugd. Cijfers van Onderzoek Informatie en Statistiek (OIS) tonen dat het stimuleren van bewegen voor alle leeftijden belangrijk is. Kinderen leren door te spelen en ontdekken zo hun talenten en de wereld om zich heen. Ook dragen spelen, sporten en bewegen positief bij aan leerprestaties bij kinderen, het voorkomen van overgewicht, een gezonde leefstijl en sociale en creatieve vaardigheden.

Doelstelling 1.4 Verlagen van de jongereninstroom in de criminaliteit. Het percentage verdachten van 12 tot 17 jaar (5,2% in 2017) zakt in 2022 naar het stedelijke gemiddelde (3,1% in 2017)

In Zuidoost heeft de 'klassieke' overlast door jongeren op straat plaatsgemaakt voor criminele gedragingen en processen die zich meer onder de oppervlakte afspelen. Er is minder sprake van rondhangen in grote groepen op vaste plekken en tijden. In plaats daarvan lijken jongeren vooral via social media te communiceren en binnen een groter netwerk in kleinere, wisselende groepjes rond te hangen. Dit gegeven maakt het lastiger om een goed beeld te krijgen van de samenstelling van een groep en de problematiek binnen de groep.
Daarnaast is sprake van verharding en verjonging. Jongeren glijden steeds sneller, en vanaf een steeds jongere leeftijd, af richting criminaliteit. Samen met het wijkteam Flierbosdreef van de politie hebben we een groep/netwerk jongeren uit Bijlmer Centrum en Bijlmer Oost in kaart gebracht. Zij zijn in beeld vanwege zorgwekkend gedrag en omdat ze betrokken zijn geweest bij woningoverval, straatroof, inbraak en afpersing. Dit netwerk bestaat uit ongeveer dertig jongeren. Door de acties die tot nu toe zijn uitgevoerd lijkt het relatief beter te gaan ten aanzien van het aantal woninginbraken en het veiligheidsgevoel van de bewoners. Naast deze ingeslagen weg richten we ons ook op preventie zodat de instroom naar criminaliteit steeds kleiner wordt.

Prioriteit 2
Verminderen armoede

In Bijlmer Centrum ligt het percentage huishoudens dat in armoede leeft (30%) nog ruim boven het stedelijk gemiddelde (24%). Armoede raakt hier voornamelijk éénoudergezinnen en alleenstaanden. De problematiek van deze bewoners beperkt zich niet alleen tot de financiën, maar zorgt ook voor een verhoogde kans op zorgproblematiek, schulden, depressie en vereenzaming/isolement. Gezien de huidige arbeidsmarkt is het zorgelijk dat de werkloosheid in Bijlmer Centrum nog zo hoog is. Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede.

Cursist en examinator tijdens het praktijkexamen van de opleiding Brandwacht op het Anton de Komplein

Doelstellingen

- 2.1: In 2022 is het aantal werklozen in de H-buurt, Venserpolder en Bijlmerplein met 4% verminderd
- 2.2: In 2022 is het aantal werkende minima in Zuidoost gezakt met 17% (1677 in 2014)
- 2.3: In 2022 is de economische zelfstandigheid van ondernemers en ZZP'ers vergroot
- 2.4: In 2022 neemt 20% van de jeugd (6-18) deel aan activiteiten die de effecten van armoede op kinderen verlagen

Doelstelling 2.1 In 2022 is het aantal werklozen in de H-buurt, Venserpolder en Bijlmerplein met 4% verminderd

In de H-buurt, Venserpolder en de Amsterdamse Poort (Bijlmerplein) is het percentage geregistreerde werkloosheid hoog, namelijk 22% (stedelijk 11%). We werken daarom de komende vier jaar specifiek in deze buurten aan het terugdringen van de werkloosheid door in te zetten op het beter benutten van de kansen op betaald werk. Dat gebeurt via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken en de inzet van een jobhunter en een jobcoach. De doelgroepen zijn jongeren, bewoners van 27 jaar en ouders met een bijstandsuitkering, niet uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren.

Doelstelling 2.2 In 2022 is het aantal werkende minima in Zuidoost gezakt met 17% (1677 in 2014)

In Amsterdam Zuidoost wonen 10.486 minimahuishoudens. Van deze huishoudens behoort 16% tot de werkende minima (1.677). Zij verdienen minder dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. Het gaat hier specifiek om mensen in loondienst en niet om zzp'ers. Een substantieel deel van deze groep in Zuidoost is hoogopgeleid in het land van herkomst.
Omdat ze de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn, doen ze veelal laaggeschoold werk met beperkte kansen op beter werk. Hierdoor ontstijgen zij de armoede nauwelijks. Daarom zetten we in op het verhogen van het taalniveau bij werkende minima. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van doelgroepgerichte aanpakken voor werkende minima. Daarbij merken we op dat de cijfers met betrekking tot minimahuishoudens altijd 3 jaar oud zijn omdat de inkomens bij de belastingdienst pas na 3 jaar definitief worden vastgesteld. Het effect van onze inzet tot en met 2022, is dus pas in 2025 meetbaar.

Doelstelling 2.3 In 2022 is de economische zelfstandigheid van ondernemers en ZZP'ers vergroot

Omdat we armoede willen bestrijden door het aantal mensen met een stabiel inkomen te verhogen, richten we ons niet alleen op de begeleiding van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers. Bijlmer Centrum heeft veel (jonge) ondernemers die door tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen, dat ze voldoende in staat zijn om er zorgeloos van te leven.

Doelstelling 2.4 In 2022 neemt 20% van de jeugd (6-18) deel aan activiteiten die de effecten van armoede op kinderen verlagen

Van alle 22 gebieden in de stad heeft Bijlmer Centrum het hoogste aandeel kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een minimahuishouden, namelijk 40,2%. Stedelijk is dit 21,9%. Van de kinderen in Bijlmer Centrum groeit23% op met zorgen, spanningen of stress in het gezin. De nummer één oorzaak van deze stress is geld, op twee staat werk en op drie wonen. Door armoede te bestrijden dragen we bij aan het verminderen van hun zorgen. Dat is echter preventief. Daarom organiseren we ook activiteiten voor kinderen die al in deze stresssituatie verkeren zodat we hun leven enigszins kunnen verlichten. Bij Prioriteit 1 'Verbeteren ontwikkelkansen jeugd' is deze doelstelling ook beschreven (zie 1.3: Talentontwikkeling).

Prioriteit 3
Verbeteren woonklimaat

In Bijlmer Centrum zijn de wijken Venserpolder en de H-buurt qua leefbaarheid achtergebleven op het niveau van de stad. Er is sprake van verloedering, op bepaalde plekken is er een toename van overlast en in sommige buurten zien we een opeenstapeling van sociale problemen. Om deze redenen zijn ze aangemerkt als ontwikkelbuurten. De gemeente pakt de regie om samen met bewoners, corporaties en overige betrokkenen de kwaliteit van woningen, maatschappelijke voorzieningen en leefomgeving te verbeteren. Hoewel de Amsterdamse Poort geen ontwikkelbuurt is, gaat onze aandacht ook uit naar het verbeteren van de leefbaarheid in dit woon- en winkelgebied. Ook willen we ervoor zorgen dat mensen met een verhuiswens de mogelijkheid hebben om door te stromen naar een passende woonruimte.

Tijdelijke buurt huiskamer Hoodlab in Venserpolder

Doelstellingen

- 3.1: In 2022 is de buurttevredenheid van de bewoners van Venserpolder even hoog als het stedelijk gemiddelde
- 3.2: In 2022 waarderen bewoners, ondernemers en bezoekers winkelcentrum de Amsterdamse Poort met twee punten hoger met betrekking tot ervaren overlast van horeca, groepsmannen, criminelen en verslaafden, dan in 2019 (op een schaal van 1 tot 10)
- 3.3: Het percentage bewoners dat tevreden is met de woonomgeving is in 2022 gestegen naar het stedelijk gemiddelde (n=82%)
- 3.4: In 2022 is de doorstroom in de woningmarkt verbeterd zodat meer mensen een woning hebben die past bij hun inkomen en leefsituatie

Doelstelling 3.1 In 2022 is de buurttevredenheid van de bewoners van Venserpolder even hoog als het stedelijk gemiddelde

De score op buurttevredenheid is in 2017 gedaald van 7 naar 6,6 en ligt daarmee onder het stedelijk gemiddelde van 7,5. Factoren die van invloed zijn op de buurttevredenheid zijn het ervaren van overlast door vervuiling, de mate waarin mensen zich ('s avonds) veilig voelen in hun buurt, de overlast ervaren door criminaliteit, het ervaren van overlast door andere groepen en de mate van buurtbetrokkenheid van buurtbewoners. Op al deze punten scoort Venserpolder lager dan gemiddeld en is het cijfer dat men aan deze punten gaf gedaald ten opzichte van 2015. Ook is het cijfer in Venserpolder ten opzichte van de rest van Zuidoost lager en op sommige factoren zelfs lager dan in alle gebieden van de stad. Dat is ook een van de redenen waarom Venserpolder is aangewezen als ontwikkelbuurt. Rekening houdend met deze factoren plegen we interventies om de buurttevredenheid in 2022 weer terug te brengen naar het stedelijk gemiddelde.

Doelstelling 3.2 In 2022 waarderen bewoners, ondernemers en bezoekers winkelcentrum de Amsterdamse Poort met twee punten hoger met betrekking tot ervaren overlast van horeca, groepsmannen, criminelen en verslaafden, dan in 2019 (op een schaal van 1 tot 10)

De Amsterdamse Poort is een winkelgebied waarboven ruim 500 woningen zitten. De bewoners ervaren veel geluidsoverlast van de bezoekers van de horecagelegenheden. Daarnaast ervaren de bewoners, ondernemers maar ook het winkelend publiek, overlast van de groepsmannen die zich in bepaalde gedeeltes van het winkelgebied en op de woondekken begeven. Het woon- en verblijfsklimaat wordt verder aangetast door de aanwezigheid van recidiverende criminele volwassenen en van drugs- en/of alcoholverslaafden.
Om deze overlast succesvol te bestrijden is een sterke integrale aanpak nodig waarin diverse partij- en nauw samenwerken. In 2019 starten we hiermee. Handhaving, Politie, woningcorporatie Ymere, vastgoedeigenaar CBRE/Colliers, de ondernemersvereniging, de directie Zorg van de gemeente, het gebiedsteam Bijlmer Centrum en gebiedsteam Amstel III/ArenAPoort, team Beheer, team Veiligheid en de Bewonerscommissie Bijlmerplein, trekken hierbij samen op. Voor het goed monitoren van de resultaten starten we in 2019 met een nulmeting: we vragen bewoners, ondernemers en bezoekers naar hun mate van tevreden over wonen, ondernemen en winkelen in de Amsterdamse Poort.

Doelstelling 3.3 Het percentage bewoners dat tevreden is met de woonomgeving is in 2022 gestegen naar het stedelijk gemiddelde (n=82%)

In Bijlmer Centrum is het percentage bewoners dat tevreden is met de woonomgeving relatief laag, 76% tegenover 82% stedelijk.
Factoren die bewoners van Bijlmer Centrum belangrijk vinden voor een fijne woonomgeving zijn een schone buurt, een veilige buurt, voldoende groen, een gevarieerd winkelaanbod, ontmoetingsplekken, geen overlastgevende groepen, een sterke sociale cohesie en een veilige buurt. Voor elk van deze factoren geven bewoners aan dat het beter moet gaan, waarbij in elke buurt verschillende accenten liggen. Bij het verbeteren van (de tevredenheid met) de woonomgeving houden we hier rekening mee en werken we samen met betrokken buurtbewoners die hieraan een bijdrage willen leveren.

Doelstelling 3.4 In 2022 is de doorstroom in de woningmarkt verbeterd zodat meer mensen een woning hebben die past bij hun inkomen en leefsituatie

Net zoals in heel Amsterdam is de druk op de woningmarkt hoog in Zuidoost. Bijlmer Centrum telt een groot aantal sociale huurwoningen, met name in de H-buurt, Venserpolder en de Amsterdamse Poort, en relatief weinig koopwoningen.
Bewoners geven aan moeilijk te kunnen doorstromen naar een woning naar keuze naarmate ze zelf stijgen op de sociaal economische ladder. Zij zijn gedwongen uit het stadsdeel te verhuizen.
Door het aanbod aan woonmilieus gedifferentieerder te maken door huur en koop in het midden-segment te realiseren, bevorderen we de doorstroom op de woningmarkt binnen het stadsdeel. Hierdoor ontstaat een meer gelijkmatige verdeling van bewoners naar sociaal economische positie en wordt een levenslange wooncarrière binnen het stadsdeel mogelijk gemaakt. Bij de ontwikkeling van woningbouw zetten we dan ook in op een meer gedifferentieerd aanbod. Daarnaast maken we ons specifiek sterk voor jongeren en ouderen om hun kansen op een passende woning te vergroten.
Ook gaan we het gesprek aan met Directie Wonen en de woningbouwcorporaties om te voorkomen dat door (de taakstelling voor) het huisvesten van kwetsbare groepen, het aandeel kwetsbare inwoners in Bijlmer Centrum groter wordt.

Prioriteit 4 Bevorderen lichamelijke en geestelijke gezondheid

Een groot deel van de volwassenen en kinderen in Bijlmer Centrum heeft overgewicht. Ook zijn er relatief veel bewoners die ernstige eenzaamheid ervaren en zijn er relatief veel jongeren met psychische problemen. Daarom spannen we ons de komende vier jaar in voor het bestrijden van overgewicht, eenzaamheid en het voorkomen van psychische problemen. Mensen met een lage opleiding of weinig inkomen, hebben vaker lichamelijke of psychische klachten. Dit benadrukt het belang van de doelstellingen die zijn genoemd onder Prioriteit 2 'Verminderen Armoede'.

Twee sportende mannen in het Calisthenics park in Venserpolder

Doelstellingen

- 4.1: In 2022 wijkt het percentage kinderen met overgewicht niet meer dan 5% af (in negatieve zin)van het stedelijk gemiddelde (doelstelling AAGG)
- 4.2: In 2022 wijkt het percentage volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 10% af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde
- 4.3: In 2022 wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer af dan 3% van het stedelijk gemiddelde
- 4.4: In 2022 is het percentage 4e-klassers met psychische problemen in het voortgezet onderwijs gelijk aan het stedelijk gemiddelde

Doelstelling 4.1 In 2022 wijkt het percentage kinderen met overgewicht niet meer dan 5% af (in negatieve zin)van het stedelijk gemiddelde (doelstelling AAGG)

De Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG) is het programma waarmee de gemeente in 2013 is gestart om in 2033 alle Amsterdamse kinderen op gezond gewicht te krijgen. Het is een veelomvattend programma waarvan de buurtaanpak een onderdeel is. De buurtmanager AAGG is verantwoordelijk voor deze buurtaanpak. De buurtmanager AAGG van Bijlmer Centrum legt slimme verbindingen tussen het stedelijke programma AAGG en de buurt en lokale communities. Aansluiten bij de energie in de buurt, vooral die van betrokken bewoners, is het belangrijkste ingrediënt van de buurtaanpak. Naast interne samenwerking met onder andere het gebiedsteam en de GGD, betrekt de buurtmanager daarom vooral de buurt zelf: buurtinstanties, zelforganisaties, sportaanbieders, scholen, professionals, ondernemers en bewoners. Samen zorgen zij voor gezonder gedrag in een gezondere buurt.

Doelstelling 4.2 In 2022 wijkt het percentage volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 10% af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde

In Bijlmer Centrum heeft 56% van de volwassenen overgewicht of obesitas. Hiermee is dit het op één na 'zwaarste gebied' uit de stad (Bijlmer Oost scoort lager met 59%). Stedelijk ligt dit percentage op 40%. Bijlmer Centrum wijkt dus maar liefst 16 % af van het stedelijk gemiddelde. We willen dat dit percentage in 2022 10 % is. Overgewicht is een risicofactor voor het ontwikkelen van chronische aandoeningen. Zo lijdt 20% van de obese inwoners van Amsterdam aan diabetes, terwijl dat geldt voor 6% van alle volwassen Amsterdammers. Overgewicht en aanverwante aandoeningen zijn grote opgaves in Bijlmer Centrum vandaar dat we hier de komende jaren extra aan werken.

Risicogroepen voor overgewicht zijn: 45-plussers, laagopgeleiden, bewoners met een laag inkomen of zonder betaald werk, en bewoners van niet-westerse herkomst. De interventies die we inzetten om overgewicht tegen te gaan, richten zich daarom op deze doelgroepen.

Doelstelling 4.3 In 2022 wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer af dan 3% van het stedelijk gemiddelde

In Bijlmer Centrum is het aandeel bewoners dat ernstig eenzaam is hoog (19% ten opzichte van 13% stedelijk). Vaak wordt gedacht dat eenzaamheid vooral speelt bij ouderen. Maar onderzoek toont aan dat ernstige eenzaamheid ook voorkomt bij andere leeftijdsgroepen. In het bestrijden van eenzaamheid richten we ons daarom niet alleen op ouderen, maar ook op andere groepen zoals jongeren, mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) en LHBTIQ+. Als we kijken naar ouderen (75+), zien we dat deze groep vaak ernstig eenzaam is doordat op hogere leeftijd de kans groter is dat een partner overlijdt. Ouderenmishandeling kan ook een oorzaak zijn van eenzaamheid. Dit probleem heeft de afgelopen jaren meer aandacht gekregen in de vorm van voorlichting over verwaarlozing, financiële uitbuiting van ouderen en overbelasting van mantelzorgers. De komende jaren gaan we hier mee door. In Bijlmer Centrum is het aandeel bewoners met ernstige psychische klachten hoog (13% versus 8% stedelijk). Onderzoek toont aan dat er een verband is tussen het hebben van psychische klachten en het ervaren van (ernstige) eenzaamheid. Mensen met psychische klachten hebben vaak een gering gevoel van eigenwaarde en voelen zich gestigmatiseerd en gediscrimineerd vanwege hun psychische problemen. Daarom zijn ze ook niet erg geneigd om andere mensen aan te spreken en om hulp en ondersteuning te vragen. Dit alles kan leiden tot verdriet en irritatie en vervolgens tot depressieve gevoelens en tot sterke eenzaamheid. Dit is de reden dat we ons bij het bestrijden van eenzaamheid ook richten op mensen met psychische problemen.

Doelstelling 4.4 In 2022 is het percentage 4e-klassers met psychische problemen in het voortgezet onderwijs gelijk aan het stedelijk gemiddelde

Het aandeel 10-jarigen dat zorgen in het gezin ervaart is hoger dan gemiddeld in Amsterdam (20% versus 17% stedelijk in 2016). In Bijlmer Centrum heeft een relatief hoger aandeel van de 4e-klassers last van angstklachten (13% versus 12%), depressieklachten (14% versus 10%) en/of ervaart eenzaamheid (14% versus 9%). Ook ontvangen minder jongeren prosociaal gedrag16 uit hun omgeving (74% versus 77%). In 2017 is bij 84 op de 1.000 huishoudens met kinderen een melding gedaan van huiselijk geweld of kindermishandeling. Stedelijk is dit 23 op de 1.000. Bijlmer Centrum scoort hiermee het hoogst van alle gebieden in Amsterdam. We kunnen dit deels verklaren door de hoeveelheid campagnes en andere vormen van aandacht die er in Zuidoost sinds 2012 zijn geweest voor het onderwerp huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit leidde mogelijk tot een grotere meldingsbereidheid dan in andere stadsdelen. Maar dit neemt niet weg dat huiselijk geweld en kindermishandeling een serieus probleem is in Bijlmer Centrum en één van de oorzaken is waardoor kinderen psychische problemen ervaren. Daarom plegen we interventies om de opvoedomgeving van kinderen te verbeteren en stellen we kinderen beter in staat om te leren omgaan met hun verschillende leefwerelden (school, thuis, straat). Daarnaast zetten we in op het zichtbaar maken van de risico's die jongeren lopen op social media. Omdat een deel van deze activiteiten ook tot doel heeft om jeugdigen weerbaarder te maken, zijn die activiteiten benoemd onder doelstelling 1.1: 'In 2022 neemt 10% van de jeugd (6-18 jaar) deel aan activiteiten die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten'.

Prioriteit 5 Bevorderen participatie en sociale cohesie

Meedoen en erbij horen is belangrijk voor alle mensen. Maar dat gaat niet altijd vanzelf. Door armoede, gezondheidsproblemen, langdurige werkloosheid of een taalachterstand kan de drempel om mee te doen in de maatschappij te hoog zijn. In Bijlmer Centrum is het percentage sociale uitsluiting extreem hoog: 22% ten opzichte van een stedelijk gemiddelde van 8 %. Ook de sociale cohesie is laag in een aantal buurten. Om deze reden maken we ons sterk voor de participatie van kwetsbare groepen, het betrekken van bewoners bij de planvorming en uitvoering van projecten, en het deelnemen van bewoners aan activiteiten in de buurt om zo verschillende bewoners samen te brengen.

Voorzitter Kindercommissie Zuidoost op het stadsdeelkantoor

Doelstellingen

5.1: In 2022 is de sociale uitsluiting gedaald naar 14%
5.2: Bewoners die betrokken worden en invloed uitoefenen op de planvorming en uitvoering van de (ruimtelijke) ingrepen van het programma Ontwikkelbuurten, vormen een goede afspiegeling van de buurt
5.3: De sociale cohesie-indicator van Bijlmer Centrum stijgt in 2022 met 15% (naar 43)
5.4: Stimuleren van democratisering: in 2022 is het aandeel bewoners dat betrokken is bij besluitvormingsprocessen, vergroot

Doelstelling 5.1 In 2022 is de sociale uitsluiting gedaald naar 14%

Het programma Meedoen Werkt is in 2015 gestart met als doel Amsterdammers met weinig perspectief op werk te ondersteunen bij het vinden van een betekenisvolle daginvulling. Het gaat om mensen die niet in staat zijn om daar op eigen kracht toe te komen en/of mensen voor wie een re-integratietraject naar werk (nog) geen optie is. Zij lopen het risico geïsoleerd te raken of zich niet meer gewaardeerd te voelen. We bieden deze mensen activeringscursussen aan zodat ze een zinvolle dagbesteding hebben, zich verder kunnen ontwikkelen en zich vrijwillig kunnen inzetten voor hun buurt. Hiermee verminderen we de sociale uitsluiting van deze groep en wordt er tegelijkertijd bijgedragen aan het verstevigen van een sociaal netwerk in de buurt.
In Bijlmer Centrum zijn twee buurtwerkkamers: De Handreiking in Haardstee en Multibron in Venserpolder. Hier worden bewoners en zelforganisaties gestimuleerd om activiteiten te initiëren voor de achterban. Die bestaat uit diverse groepen en mensen die extra gemotiveerd en of ondersteund moeten worden om te participeren.

Doelstelling 5.2 Bewoners die betrokken worden en invloed uitoefenen op de planvorming en uitvoering van de (ruimtelijke) ingrepen van het programma Ontwikkelbuurten, vormen een goede afspiegeling van de buurt

Bij het ontwikkelen en uitvoeren van de plannen in de ontwikkelbuurten H-buurt en Venserpolder, is de participatie van bewoners en andere stakeholders een belangrijk onderdeel. De plannen hebben namelijk effect op de kwaliteit van de woningen, maatschappelijke voorzieningen en op de leefomgeving. Het doel van de plannen is dat het toekomstbestendige en evenwichtige woonbuurten worden en dat de bewoners meeprofiteren van de groei van Amsterdam. Om deze reden is het extra belangrijk dat de bewoners die worden betrokken bij de planvorming en uitvoering van deze ingrepen, een goede afspiegeling vormen van de buurt.
Om dit te realiseren, gebruiken we methoden om de verschillende groepen bewoners daadwerkelijk te bereiken en te motiveren tot participatie. Het bevorderen van de participatie van groepen die van oorsprong niet bekend zijn met het verschijnsel inspraak, de Nederlandse taal niet goed beheersen of om andere redenen niet participeren, is een flinke opgave. Met de traditionele participatiemethoden bereiken we vaak alleen de mondige bewoners. Daarom gebruiken we nieuwe werkvormen en (soms onorthodoxe) methoden om zodoende een goede afspiegeling van de buurt te krijgen. De projectmanagers, gebiedsmakelaars, opbouw- en welzijnswerkers trekken hierin intensief met elkaar op.

Doelstelling 5.3 De sociale cohesie-indicator van Bijlmer Centrum stijgt in 2022 met 15% (naar 43)

Bijlmer Centrum scoort relatief laag als het gaat om sociale cohesie. Slechts 38% van de bewoners oordeelt positief over de sociale cohesie in de buurt.[1]
Het stedelijke karakter van het gebied kan een oorzaak zijn. Immers, waar veel hoogbouw is, zoals in de H-buurt, zijn bewoners minder vaak met elkaar in contact dan in een voornamelijk laag-en middenbouwbuurt als de F-buurt. Ook de inrichting van de woondekken aan het Bijlmerplein is niet bijzonder gunstig voor sociale interacties, bijvoorbeeld doordat er geen speelvoorzieningen zijn. Het is daarom extra belangrijk om in te zetten op voorzieningen met een buurtfunctie die toegankelijk zijn voor verschillende groepen bewoners of op activiteiten die verschillende bewoners samenbrengen. Een extra factor om in te zetten op het versterken van de sociale cohesie is de groeiende populariteit van Zuidoost als plek om te wonen en de komst van nieuwe woningbouw, waardoor meer nieuwe bewoners van buiten Zuidoost hier komen wonen.

1 Sterk en Zwak in Amsterdam (GGD, 2018)

Doelstelling 5.4 Stimuleren van democratisering: in 2022 is het aandeel bewoners dat betrokken is bij besluitvormingsprocessen, vergroot

Tot voor kort verliep de besluitvorming in Amsterdam volgens de principes van representatieve of indirecte democratie, waarbij politieke besluitvorming plaatsvindt door gekozen volksvertegenwoordigers (het bestuur van Amsterdam nam de besluiten).
Participatieve democratie of participatiedemocratie is een vorm van democratie waarin de burger een beleidsbepalende invloed heeft op het bestuur. We zien een verschuiving in de manier waarop Amsterdam tot besluiten wil komen. Beslissingen worden niet slechts overgelaten aan gekozen vertegenwoordigers, zoals het geval is bij een representatieve democratie, maar burgers krijgen steeds meer zeggenschap. Het doel hiervan is om de gelijkheid van de burgers te bevorderen.
Wij streven naar een open en transparant bestuur, een naar buitengerichte organisatie die openstaat voor maatschappelijk en buurtgericht initiatief. Het is onze verantwoordelijkheid om de zeggenschap van bewoners te vergroten. We onderzoeken hoe we de participatieve en representatieve democratie kunnen vernieuwen, versterken en uitbreiden want daar waar besluiten genomen moeten worden, moeten bewoners mee kunnen doen.

Prioriteit 6 Versterken buurteconomie, kunst en cultuuraanbod en verhogen duurzaam ondernemen

Het versterken van de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt blijft en belangrijke opgave in Bijlmer Centrum. Het is nodig om de investeringen die we de afgelopen jaren hebben gedaan, voort te zetten en waar mogelijk uit te breiden om het lokale ondernemersklimaat hier verder te verstevigen. Een sterk lokaal ondernemersklimaat draagt immers bij aan de leefbaarheid in de buurt en de buurttevredenheid van bewoners. Bijlmer Centrum heeft jaarlijks een groot aantal evenementen. Om aan te sluiten bij de stedelijke CO2-neutraaldoelstelling, stimuleren en faciliteren we de organisatoren om de evenementen steeds duurzamer te organiseren. Met hoogwaardige culturele voorzieningen zoals het Bijlmerpark Theater, Imagine IC, de OBA en het CBK, kenmerkt Bijlmer Centrum zich als het culturele epicentrum van Zuidoost. Deze voorzieningen willen we in stand houden, verbreden en waar mogelijk vernieuwen.

Bijlmer Parktheater naast het Nelson Mandelapark

Doelstellingen

6.1: In 2022 is de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt versterkt

6.2: In 2022 is het aantal initiatieven verhoogt om duurzaam en aardgasvrij te ondernemen en is duurzaamheid meer toegankelijk voor lagere inkomensgroepen

6.3: In 2022 is het huidige kunst en cultuuraanbod in stand gebleven, verbreed en vernieuwd. Het draagt bij aan een betere leefomgeving en meer voorzieningen met stedelijke allure

Doelstelling 6.1 In 2022 is de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt versterkt

Een goede buurteconomie is belangrijk voor de buurt. Onze aandacht gaat vooral naar de twee ontwikkelbuurten Venserpolder (winkelcentrum) en de H-buurt.
We werken aan een sterk winkelgebied in Venserpolder met actieve winkeliers die samen de kwaliteit van hun winkelcentrum, en dus van de buurt, verbeteren.
De H-buurt heeft Heesterveld als centrum voor creatief en cultureel ondernemerschap.
In Heesterveld versterken we het lokaal ondernemerschap. Ook blijven we inzetten op een evenwichtig en gevarieerd aanbod in winkelcentrum de Amsterdamse Poort, op het ondersteunen van de ondernemers in World of Food en de broedplaatsen in Florijn en Wijk7. In de Amsterdamse Poort dragen we bij aan het terugdringen van leegstaande units en het verbeteren van de kwaliteit van de warenmarkt.

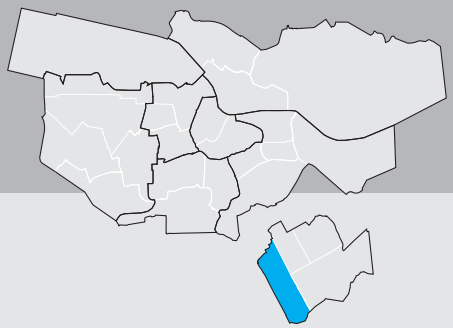
Doelstelling 6.2 In 2022 is het aantal initiatieven verhoogt om duurzaam en aardgasvrij te ondernemen en is duurzaamheid meer toegankelijk voor lagere inkomensgroepen

Bijlmer Centrum heeft jaarlijks ongeveer 40 buitenevenementen. Evenementlocaties zijn het Nelson Mandelapark, Anton de Komplein, Bijlmerplein, Hoekenrode en ArenAPark.
De evenementen, met het Kwakoe Festival als de grootste, worden georganiseerd door evenementenorganisatoren en ondernemers. We stimuleren en faciliteren de organisatoren om deze evenementen steeds duurzamer te maken.
Bij planontwikkeling in de nieuwbouw heeft duurzaamheid en energietransitie een prominente plek. Woningcorporaties en nutsbedrijven in de H-buurt werken samen met het stadsdeel aan duurzaamheid met het oog op de stedelijke CO2-neutraaldoelstelling. Zo is de nieuwbouw van basisschool De Rozemarn volgens duurzaamheidsprincipes gebouwd. Ook is het de ambitie om (vooral) lage inkomensgroepen te betrekken bij de duurzaamheidsdoelstellingen door te zorgen dat hun energierekeningen omlaag gaan.

Doelstelling 6.3 In 2022 is het huidige kunst en cultuuraanbod in stand gebleven, verbreed en vernieuwd. Het draagt bij aan een betere leefomgeving en meer voorzieningen met stedelijke allure

Bijlmer Centrum kenmerkt zich door de aanwezigheid van een groot aantal hoogwaardige culturele voorzieningen zoals het Bijlmerpark Theater, Imagine IC, Centrum Beeldende Kunst Zuidoost, Muziekcentrum Zuidoost en broedplaats Heesterveld Creative Community. Deze culturele voorzieningen willen we in stand houden, verbreden en waar mogelijk vernieuwen. Dit is in lijn met de uitvoeringsagenda Coalitieakkoord 2018-2022 die inzet op decentrale culturele kernen met daaromheen een breed en pluriform kunst- en cultuuraanbod. In het verbreden van het culturele aanbod gaat onze aandacht uit naar groepen die nog niet, of onvoldoende, zichtbaar zijn. In het Nelson Mandelapark komt een gedenkteken voor Nelson Mandela. Ook zoeken we een nieuwe locatie voor het herplaatsen van het kunstwerk De Kus. Hiermee profileert het gebied zich nog meer als culturele hotspot. Deze kunstwerken zullen een aantrekkende werking hebben op bezoekers vanuit het stationsgebied richting het Nelson Mandelapark. We onderzoeken de mogelijkheden om dit gebied te versterken met een cultuurplein rondom het Bijlmer Parktheater. Kunst en cultuur wordt ook ingezet om de kwaliteit van de leefomgeving in Bijlmer Centrum te verbeteren.

❷ Bijlmer West

	Inleiding	29
Prioriteit 1	Bijlmer West draagt bij aan 1 Zuidoost	30
Prioriteit 2	Bijlmer West is een complete stadswijk	32
Prioriteit 3	ArenAPoort groeit door	34
Prioriteit 4	Zuidoost aan het werk in Zuidoost: de vraag naar arbeidskrachten wordt benut	36
Prioriteit 5	Bijlmer West geschikt maken voor bewoners	38
Prioriteit 6	Verbeteren duurzame mobiliteit: meer ruimte voor fiets en voetganger	40

Luchtfoto Bijlmer West

Totstandkoming van de gebiedsagenda

Vooruitlopend op de formulering van de diverse gebiedsagenda's heeft stadsdeel Zuidoost een intensieve consultatie van bewoners, ondernemers en bezoekers georganiseerd volgens de methode Service Design. Voor het gebied Bijlmer West zijn enquêtes afgenomen bij ondernemers, werkenden in het gebied en toekomstige bewoners. Tevens zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd om thema's en aandachtspunten op te halen.

Gebiedsbeschrijving

Bijlmer West is formeel onderdeel van het gebied Bijlmer Centrum. Bijlmer West bevat de deelgebieden: ArenAPoort en Amstel III. Het gebied is gelegen tussen de A2 en de spoordijk. ArenAPoort enAmstel III is qua bedrijvigheid en werkgelegenheid een van de belangrijkste werklocaties in de metropoolregio en heeft een regionale en nationale betekenis.
De werkgelegenheid is de afgelopen jaren sterk toegenomen en omvat per 1\1208 circa 50.000 arbeidsplaatsen.

ArenAPoort is daarnaast de grootste entertainmentlocatie van Nederland. Er komen per jaar circa 16 miljoen bezoekers per jaar, waarvan er 9 miljoen hier uitgaan en winkelen.
Het gebied is uitstekend ontsloten, via de Rijkswegen A2 en A9 voor de auto en door de metrolijn.
In 2018 is een feitelijk begin gemaakt met de toevoeging van een aanzienlijk aantal woningen in het gebied. Voor Arenapoort wordt de toevoeging van 6.800 woningen voorzien tot 2030; voor Amstel III 9.900, in 2040 doorlopend naar zelfs ruim 15.000 woningen.
De komst van zoveel nieuwe bewoners vraagt ook om een ingrijpende transformatie van het gehele gebied van werkgebied naar woonwijk. Niet alleen moet het voorzieningenniveau op peil zijn, ook de inrichting van de openbare ruimte vraagt een heel ander perspectief.
Het tot stand brengen van 1 Zuidoost vormt hierbij een belangrijk uitgangspunt. De verbinding met de aanliggende woonwijken moet fysiek, mentaal en programmatisch vorm krijgen.

Prioriteit 1 Bijlmer West draagt bij aan 1 Zuidoost

De ontwikkeling van Bijlmer West tot een complete stadswijk wordt de komende jaren steeds meer zichtbaar. Een belangrijk jaar is 2020 omdat vanaf dan het aantal bewoners hier substantieel zal toenemen. Dit is een kans om de verbondenheid van Bijlmer West met de huidige woongebieden van Amsterdam Zuidoost te versterken.

Heesterveld: bebording evenement 24H (uur) Zuidoost

Doelstellingen

1.1: Verbeteren van de aansluiting van Bijlmer West met de rest van Amsterdam Zuidoost
1.2: Verbeteren kwaliteit van de stationsomgevingen Holendrecht en Bullewijk
1.3: Vergroten van de participatie
1.4: Verbeteren branding en positionering van Bijlmer West

Doelstelling 1.1 Verbeteren van de aansluiting van Bijlmer West met de rest van Amsterdam Zuidoost

Bijlmer West krijgt meer gebruiksfuncties (werken, uitgaan en wonen). Deze functies krijgen vorm op basis van een integrale visie op 1Zuidoost. Het spoor tussen Bijlmer West en de andere gebieden in Amsterdam Zuidoost speelt hierin een cruciale rol. Momenteel fungeert het spoor nog teveel als een fysieke scheiding tussen Bijlmer West aan de ene kant en Bijlmer Centrum, Bijlmer Oost en Gaasperdam Driemond aan de andere kant. De wens is dat het spoor geen scheiding is, maar juist 'de ruggengraat' wordt van Amsterdam Zuidoost. Dit betekent dat het spoor de verbindende schakel moet worden tussen beide helften van Amsterdam Zuidoost want die zijn complementair aan elkaar. Ook wordt aansluiting gezocht bij Blik op de Bijlmer (een recente studie naar de verdere ontwikkelingsmogelijkheden). Bij alle activiteiten en ontwikkelingen in Bijlmer West, is 'verbinding' het sleutelwoord. Daarom zoeken we bij alles wat we doen actief de verbinding met huidige en toekomstige gebruikers. Door in alle fasen in verbinding te zijn met alle stakeholders, zowel intern als extern, zorgen we ervoor dat we de goede dingen blijven doen.

Doelstelling 1.2 Verbeteren kwaliteit van de stationsomgevingen Holendrecht en Bullewijk

Het gebied rondom de stations van Holendrecht en Bullewijk moet aantrekkelijker, prettiger en veiliger worden. Zo worden deze stations klaargemaakt voor gebruik door de bewoners van de nieuwe stadswijk en bereiken we hiermee dat meer werkers gebruik gaan maken van het openbaar vervoer. Daarnaast vormen deze stations de ultieme plek voor ontmoeting en verbinding tussen de gebruikers van de woongebieden aan de oostkant van het spoor en de gebruikers van Bijlmer West.

Doelstelling 1.3 Vergroten van de participatie

Bijlmer West heeft een heel eigen karakter en dat karakter is de komende jaren aan verandering onderhevig. Om goed te weten wat er precies speelt, en wat de wensen zijn van de verschillende (huidige en toekomstige) gebruikers van het gebied, is het belangrijk om in nauw contact te staan met de gebruikers van Bijlmer West. Of het nu werkenden, bewoners of bezoekers zijn: iedereen maakt op zijn eigen manier gebruik van dit stuk Amsterdam en iedereen heeft hier zo zijn eigen ideeën over

Doelstelling 1.4 Verbeteren branding en positionering van Bijlmer West

Bijlmer West staat nu nog bekend als een monofunctioneel werkgebied, maar dit karakter verandert binnen heel korte tijd. Om te zorgen dat nieuwe gebruikers ook interesse krijgen in dit gebied, moeten we de branding en positionering van het gebied opnieuw vormgeven in samenwerking met partners en gebruikers.

Prioriteit 2 Bijlmer West is een complete stadswijk

In de transformatie van Bijlmer West van een monofunctioneel werkgebied tot een multifunctionele stadswijk waar men prettig kan wonen, werken en recreëren, is het belangrijk om nieuwe functies toe te voegen. Door de toevoeging van nieuwe woningen, voorzieningen en werkfuncties vergroten we de verblijfskwaliteit en verblijfstijd in Bijlmer West. Dit heeft ook een positief effect hebben op de beeldvorming van dit gebied.

Graffiti muur foodstrip Amstel III

Doelstellingen

2.1: Meer commerciële en maatschappelijke voorzieningen toevoegen die passen bij het toekomstige karakter van de stadswijk Bijlmer West
2.2: Vergroten van de gebiedskwaliteit door de inzet van placemaking
2.3: Verbeteren van de duurzaamheid in Bijlmer West
2.4: Intensiveren beheer en onderhoud

Doelstelling 2.1 Meer commerciële en maatschappelijke voorzieningen toevoegen die passen bij het toekomstige karakter van de stadswijk Bijlmer West

Het karakter van Bijlmer West verandert in rap tempo. Tot 2027 worden hier 7.000 woningen gebouwd. Het nieuwe karakter en de nieuwe gebruikers van het gebied vragen om nieuwe en andersoortige voorzieningen. Noodzakelijke maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, jeugdvoorzieningen, zorg, sport, kunst en cultuur en groen, maar ook commerciële voorzieningen zoals detailhandel en horecavoorzieningen.

Doelstelling 2.2 Vergroten van de gebiedskwaliteit door de inzet van placemaking

Hoewel er grote aantallen woningen worden gebouwd in Bijlmer West, blijft het oppervlak aan werkfuncties in dit gebied hetzelfde als in de huidige situatie. De transformatie van Bijlmer West naar een gemengde stadswijk waar prettig gewerkt, gewoond en geleefd kan worden kan sneller vorm krijgen door de toepassing van placemaking in het gebied. Placemaking is, zoals eerder genoemd, een methode om een gebied als het ware al wat op te warmen voor een toekomstige functie. Op deze manier kunnen publieksgerichte functies in de gebouwen en in de openbare ruimte worden toegevoegd. Zo wordt al op korte termijn de verblijfstijd en de verblijfskwaliteit in Bijlmer West vergroot.

Doelstelling 2.3 Verbeteren van de duurzaamheid in Bijlmer West

De stad wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de doelstellingen van Parijs.
De energietransitie neemt daar een belangrijke plaats in. De gemeente neemt de regie om een trendbreuk te realiseren en de transitie naar aardgasvrij te versnellen. Hiervoor werken we samen met ondernemers en investeerders en dagen we hen uit om op innovatieve wijze bij te dragen aan de energietransitie. Onze ambitie met deze inspanning is om tegelijkertijd bij te dragen aan andere sociale doelen zoals armoedebestrijding, werk en scholing.

Doelstelling 2.4 Intensiveren beheer en onderhoud

Zuidoost kan zich verheugen in grootstedelijke aandacht. De opgave om het gebied te versterken is groter dan de gebiedsontwikkeling. Bestaande voorzieningenclusters als ArenA Boulevard en Amsterdamse Poort mogen gezien worden als beeld- en imagobepalende plekken voor Amsterdam als geheel, maar zeker ook voor Zuidoost. Het reguliere beheer vanuit Stadswerken voorziet in een basis dienstverlening die soms niet past bij het gewenste kwaliteitsniveau. Ontwikkelaars, ondernemers en gemeente hebben gezamenlijk een breed gedragen bereidheid om daar waar nodig inspanningen te leveren.

Prioriteit 3 ArenAPoort groeit door

Van het Anton de Komplein tot aan de Villa ArenA is de ArenAPoort een uitgestrekt centrumgebied met publiekstrekkende voorzieningen. Hier is nog ruimte voor ontwikkelingen die het centrum nog aantrekkelijker kunnen maken. Door wonen, werken, diversiteit in horeca en dagelijkse voorzieningen toe te voegen, zorgen we dat het centrumgebied ook buiten de piekmomenten levendig is. Het gebied aan weerszijden van het OV-knooppunt BijlmerArenA staat bol van dynamiek en grote initiatieven zoals het Urban Interactive District, de realisatie van de nieuwe ING campus, transformatie van het Zandkasteel en de herontwikkeling van het winkelcentrum Amsterdamse Poort. Het bestaande voorzieningencluster van de ArenAPoort heeft grote herontwikkelings- en uitbreidingspotentie als het gaat om niet-dagelijkse detailhandel en dagelijkse detailhandel, horeca en leisure. Het ArenAPoort gebied wordt gezien als een knooppunt met een focus op een bijzondere mix van niet-dagelijkse detailhandel, horeca en grootstedelijke leisure-voorzieningen. Het gebied transformeert geleidelijk naar een hoog stedelijke stadswijk met een grote menging aan functies en intensivering van evenementen die op alle momenten van de dag bewoners, bezoekers en werkenden in het gebied kunnen bedienen.

Bezoekers ArenAPoort

Doelstellingen

3.1: Het upgraden van de verblijfskwaliteit
3.2: Meer investeren in de komst van nieuwe en andere functies in het ArenAPoort gebied
3.3: Bevorderen van de ‘Smart City’-ontwikkeling ArenAPoort

Doelstelling 3.1 Het upgraden van de verblijfskwaliteit

Met de toename van bewoners en bezoekers vraagt de verblijfskwaliteit en het aanbod een upgrading. De ruimte voor commerciële en maatschappelijke voorzieningen is in 2018 onderzocht. Hiermee kunnen we verdere initiatieven ondersteunen en beoordelen.

Doelstelling 3.2 Meer investeren in de komst van nieuwe en andere functies in het ArenAPoort gebied

Het gebied heeft ruimte om te verdichten door toevoeging van nieuwe en andere functies.
Er zijn mogelijkheden om het huidige volume te verdubbelen. In de komende periode wordt een aantal omvangrijke projecten gerealiseerd zoals het Urban Interactive District (UID), Change= (600 zelfstandige woonstudio's voor jongeren tussen de 18 en 35 jaar) en het nieuwe hoofdkantoor van ING. Het toevoegen van functies heeft effect op de leefbaarheid en het functioneren van het gebied. Het is zaak dat de beoogde verdichting van het gebied hand in hand gaat met het versterken van de gebiedskwaliteit en het versterken van de menselijke maat. Zo moet de duurzame bereikbaarheid gegarandeerd blijven. Met het oog daarop voeren private en publieke stakeholders samen verkeersonderzoeken uit.

Doelstelling 3.3 Bevorderen van de 'Smart City'-ontwikkeling ArenAPoort

Technologische ontwikkelingen en nieuwe digitale mogelijkheden ontwikkelen zich in rap tempo. Nederland heeft innovatie, technologie en duurzaamheid als pijlers van de economie dan ook hoog in het vaandel staan. Slim gebruik van technologische ontwikkelingen en van de kennis en bruikbaarheid van allerlei beschikbare data, geven nieuwe inzichten en creëren nieuwe mogelijkheden om de stad beter, efficiënter, slimmer en duurzamer te ontwikkelen. Dit biedt kansen aan Amsterdam maar ook aan het gebied ArenAPoort om zich innovatief en economisch te positioneren én bovenal de stedelijke leefbaarheid te verbeteren.

ArenAPoort wil bijdragen aan de verbetering van de sociale, economische en maatschappelijke leefbaarheid en het welbehagen van de huidige stadsgebruikers en toekomstige generaties stadsgebruikers. Het gebied leent zich voor het experimenteren met mogelijkheden om een Smart Liveable City te zijn dat goed gebruik maakt van de laatste technologische ontwikkelingen, wetenschappelijke kennis, data en informatie om de leefbaarheid te verbeteren. De hoge gebruiksintensiteit van het gebied vraagt om het intensief toepassen van alle mogelijke technieken ten behoeve van transport, infrastructuur, assetmanagement, veiligheid, gezondheid en welzijn van de mensen. Om de verbinding met aanliggende woonbuurten te verbeteren wordt ook gekeken naar de vergroting van het netwerk.

Prioriteit 4 Zuidoost aan het werk in Zuidoost: de vraag naar arbeidskrachten wordt benut

15% van de totale werkgelegenheid van Amsterdam bevindt zich in Amsterdam Zuidoost. Tussen 2012 en 2027 is het aantal banen in Amsterdam Zuidoost veel sterker toegenomen (22%) dan gemiddeld in Amsterdam (11%). Van de 76.770 banen in Zuidoost (2017) zijn er ruim 68.000 in Bijlmer West. Anno 2018 hebben de bedrijven in Bijlmer West veel vacatures die niet opgevuld kunnen worden. Tegelijkertijd is het werkloosheidspercentage in Amsterdam Zuidoost met 9,4% hoog in vergelijking met de andere stadsdelen in Amsterdam (5,7%). Uit onderzoek blijkt dat slechts 3% van de werkenden in Amstel III en slechts 7% van de werkenden in ArenAPoort uit Amsterdam Zuidoost komen. Hier ligt een opgave en een kans.

Talentevent Johan Cruijf ArenA

Doelstellingen

4.1: Meer mensen uit Amsterdam Zuidoost gaan aan het werk in Bijlmer West
4.2: Meer bewoners, waaronder jongeren, vinden stage en werkervaringsplaatsen
4.3: Inzetten social return ten behoeve van Zuidoost-bewoners en –instellingen

Doelstelling 4.1 Meer mensen uit Amsterdam Zuidoost gaan aan het werk in Bijlmer West

De opgave in Zuidoost op het gebied van werk en participatie is fors. Hoe meer bewoners op een zinvolle manier actief zijn, hoe beter dit is voor het perspectief van het stadsdeel en haar bewoners. Momenteel is slechts 4% van de Zuidoostbewoner werkzaam in Zuidoost, terwijl juist in Bijlmer West veel banen zijn en de behoefte aan arbeidskrachten groot is. Werkgelegenheid moet in toenemende mate toekomen aan de bewoners is Zuidoost.

Doelstelling 4.2 Meer bewoners, waaronder jongeren, vinden stage en werkervaringsplaatsen

De nadruk kan niet alleen liggen op het koppelen van werkzoekenden aan banen. Vaak moeten toekomstige werkenden worden geschoold en voorbereid op werk. Het beschikbaar stellen van stage- en werkervaringsplekken is daarbij van groot belang.

Doelstelling 4.3 Inzetten social return ten behoeve van Zuidoost-bewoners en –instellingen

De komende jaren wordt er geïnvesteerd in het gebied, zowel door private als door publieke partijen. Dat geeft de kans om via het stelsel van social return te zorgen dat er meer inwoners van Zuidoost worden ingezet of bijvoorbeeld via scholing dichter bij de arbeidsmarkt worden gebracht. Bij de aanleg van de Gaasperdammertunnel is hiervoor al een goed voorbeeld gegeven.

Prioriteit 5 Bijlmer West geschikt maken voor bewoners

Tot 2027 worden er 7.000 woningen in Bijlmer West opgeleverd. De verwachting is dat begin 2010 al bijna 1.800 woningen in gebruik genomen kunnen worden. De komst van nieuwe bewoners in een gebied dat nu nog als monofunctioneel werk- en entertainmentgebied wordt ervaren, biedt kansen voor het creëren van een goede gebiedsgerichte aanpak. Daarom zetten we direct vanaf de start van de bewoning sterke sociale structuren neer en investeren we in de opbouw van een community zodat de nieuwe bewoners zich snel 'thuis' en prettig voelen in hun nieuwe omgeving. We willen ons ook sterk maken voor het aanbieden van instroom- en doorstroommogelijkheden voor bewoners van Zuidoost. Hierover zullen per bouwproject afspraken moeten worden gemaakt, aangezien de regelgeving hiervoor nog onvoldoende handvatten biedt.

Bouwwerkzaamheden woningen Our Domain aan de Meijbergdreef

Doelstellingen

- 5.1: Bevorderen van participatie
- 5.2: Intensiveren van beheer, onderhoud en handhaving
- 5.3: Vergroten van de kwaliteit en bruikbaarheid van de openbare ruimte door meer groen en water
- 5.4: Aanpassen van bouwlogistiek en BLVC-eisen aan intensiever gebruik openbare ruimte door (met name) langzaam verkeer
- 5.5: Beoordelen van de veiligheid vanuit intensiever gebruik, ook buiten werktijden

Doelstelling 5.1 Bevorderen van participatie

Amsterdam bestaat uit veel verschillende buurten en gebieden, elk met zijn eigen karakter. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties weten vaak het beste wat er leeft in een gebied. Daarom gaat de gemeente op zoek naar meer samenwerking met bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties om samen antwoord te formuleren op vragen als: wat vinden we belangrijk in een gebied? Welke ideeën en initiatieven zijn er? Deze manier van werken zorgt voor maatwerk en noemen we gebiedsgericht werken.

Doelstelling 5.2 Intensiveren van beheer, onderhoud en handhaving

De komst van bewoners maar ook de toename van werkers en bezoekers, vraagt om aanpassingen in de wijze van beheer en onderhoud en het aanpassen van de openbare ruimte daarop. Meer ruimte voor de voetganger en fietser, maar bijvoorbeeld ook voor sport, bewegen en spelen zijn hierbij belangrijk. Ook moeten aanwezige voorzieningen zoals de openbare verlichting en het straatmeubilair kritisch worden bezien.

Doelstelling 5.3 Vergroten van de kwaliteit en bruikbaarheid van de openbare ruimte door meer groen en water

Omdat de openbare ruimte steeds intensiever wordt gebruikt, is het nodig al het aanwezige groen en water te beoordelen op aanpasbaarheid. Dat betekent het aanbrengen van bijvoorbeeld nieuwe routes, zitgelegenheid en steigers. Die brengen de verbinding tot stand tussen oost en west. Ook het verbeteren van spoortaluds is nodig.

Doelstelling 5.4 Aanpassen van bouwlogistiek en BLVC-eisen aan intensiever gebruik openbare ruimte door (met name) langzaam verkeer

Het gebruik van de openbare ruimte neemt toe door de steiging van het aantal inwoners, werkenden en bezoekers. Ook wordt er veel gebouwd. Daarom is het zaak de eisen aan bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie (BLVC) daarop te baseren. De positie van het langzaam verkeer krijgt hierbij extra aandacht.

Doelstelling 5.5 Beoordelen van de veiligheid vanuit intensiever gebruik, ook buiten werktijden

Juist veiligheid speelt een sleutelrol bij het transformeren van het werkgebied naar een gewilde woonwijk. Ook nu is veiligheid al een belangrijk aandachtspunt, maar de snelle toename van het aantal bewoners stelt andere en hogere eisen.

Prioriteit 6 Verbeteren duurzame mobiliteit: meer ruimte voor fiets en voetganger

De intensivering van het grondgebruik leidt tot meer mobiliteit. Gezien de begrensde capaciteit van het autonet maar ook vanwege duurzaamheid en verhoging van de verblijfskwaliteit, is een afname van het autogebruik gewenst ten gunste van langzaam verkeer en het openbaar vervoer. De gewenste afname van het autogebruik vereist verbetering van andere vervoersmogelijkheden. Dit geldt ook en misschien wel met name voor het evenementenverkeer.

Wandelaars tegenover Amsterdam UMC

Doelstellingen

6.1: Verbeteren van de bereikbaarheid
6.2: Fijnmaziger ov en vergroten aandeel ov
6.3: Fijnmazig fietsnetwerk en aandeel fietsers vergroten
6.4: Vergroten capaciteit fietsenstallingen
6.5: Vergroten capaciteit ov-knooppunten

Doelstelling 6.1 Verbeteren van de bereikbaarheid

In 2018 hebben we een verkeersonderzoek uitgevoerd waarin maatregelen zijn opgenomen die bij verschillende groeiscenario's kunnen worden toegepast.

Doelstelling 6.2 Fijnmaziger ov en vergroten aandeel ov

Uiteraard is de ligging aan trein- en metrospoor een belangrijke kwaliteit, maar buiten loopafstand van de haltes is de bereikbaarheid per openbaar vervoer onvoldoende. We streven naar een even fijnmazig busnetwerk als in de rest van Zuidoost.

Doelstelling 6.3 Fijnmazig fietsnetwerk en aandeel fietsers vergroten

In het gehele gebied is het fietsnetwerk onvoldoende fijnmazig. Ook de stallingsmogelijkheden zijn onvoldoende, zeker met de voorziene groei van het aantal bewoners.

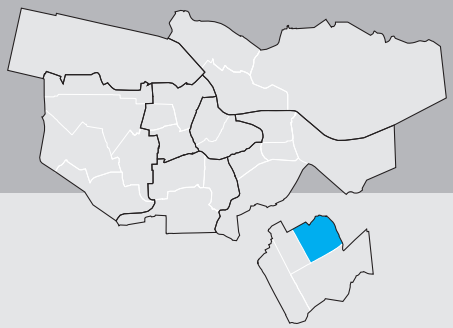
Doelstelling 6.4 Vergroten capaciteit fietsenstallingen

Vooral rond de haltes van het openbaar vervoer moeten we nagegaan in hoeverre de stallingscapaciteit voldoende is, gezien de verdere ontwikkeling van het gebied. Ook de capaciteit van de stations Strandvliet en Duivendrecht wordt hierbij betrokken.

Doelstelling 6.5 Vergroten capaciteit ov-knooppunten

Verdere stijging van het aantal bewoners, werkenden en bezoekers vereist studie naar vergroting van de reizigerscapaciteit.

❸ Bijlmer Oost

	Inleiding	43
Prioriteit 1	Verbeteren ontwikkelkansen jeugd	46
Prioriteit 2	Vergroten van de veiligheid	50
Prioriteit 3	Verbeteren en verduurzamen woonklimaat	54
Prioriteit 4	Verbeteren positie van kwetsbare bewoners	58
Prioriteit 5	Verminderen armoede	62
Prioriteit 6	Bevorderen van participatie en democratisering	64

Totstandkoming van de gebiedsagenda

De gebiedsagenda is opgesteld in relatie tot het coalitieakkoord en de Staat van de gebieden.
Wat leeft er onder de inwoners en ondernemers van Zuidoost en welke richting moeten we op met de gebiedsagenda die eens in de vier jaar gemaakt wordt? Een gebiedsagenda is een 'afspraak' tussen de gemeente, partners, inwoners en ondernemers waarin, naast de reguliere taken van het stadsdeel, aangegeven wordt wat we met z'n allen meer, minder of anders willen in een gebied. Deze gebiedsagenda maken we samen met onze partners én de inwoners en ondernemers van Bijlmer Oost.
Om de gebiedsagenda's te maken hebben in 2018 in de G-buurt en K-Buurt diverse grote bijeenkomsten plaatsgevonden, waarbij bewoners aangegeven hebben welke belangrijke zaken opgepakt dienen te worden in de buurt. Daarnaast is een ander participatietraject bedacht waarin gedurende meerdere maanden achter elkaar verschillende activiteiten uitgevoerd werden. Dit traject heet Service Design.
Voor meer informatie zie bijlage 1.

Gebiedsbeschrijving

Vanaf 2015 is Amsterdam de weg ingeslagen van gebiedsgericht werken met een gebiedsagenda en gebiedsplannen. Er is veel inzet gepleegd om de opgaven van het gebied te realiseren. We kunnen daarom ook wel aangeven dat op bijna elk gebied een kleine vooruitgang te zien is. Maar we zijn er nog lang niet. Bijlmer Oost heeft nog steeds dezelfde kenmerken, maar er zijn ook enkele nieuwe ontwikkelingen. Bijlmer Oost is nog steeds een dynamische, jonge en multiculturele wijk met als kenmerkende punten de grote hoeveelheid groen en het Bijlmer Museum met de zes honingraatflats.
Het gebied heeft drie buurten, elk aangeduid met een letter (de E-, G- en K-buurt) en elk met een eigen karakter. De E-buurt is een vrij nieuwe buurt, nog steeds in aanbouw, met veel laagbouw en een sterke middenklasse. Hier staan ook grotere koopwoningen die aantrekkelijk zijn voor gezinnen. De wijken in de G-buurt verschillen behoorlijk van elkaar: in G-buurt Noord (de hoogbouwflats Geldershoofd en Gravestein) is de sociaaleconomische positie van bewoners relatief zwak vergeleken met de laagbouwwijken G-buurt West, G-buurt Oost en Nieuw Grunder met een sterke middenklasse. De G-buurt kenmerkt zich vooral door het multiculturele karakter. De K-buurt is minstens zo divers en onderscheidt zich vooral door de hoge participatiegraad van bewoners.
Er zijn twee winkelcentra in Bijlmer Oost; de Kameleon met een markt op dinsdag en Ganzenpoort met een beroemde zaterdagmarkt. In het gebied wordt nog veel woningbouw ontwikkeld. De prognose is dat er tot 2025 404 woningen bij komen. De meeste hiervan liggen in K-Midden.

Bevolking Bijlmer Oost

De bevolking van Bijlmer Oost is zeer divers samengesteld. Bijna zeventig procent van de bewoners heeft een migratieachtergrond. Veel bewoners zijn van Surinaamse (34%), Ghanese (12%) of Antilliaanse (6%) herkomst. Ook wonen er relatief veel kinderen en jongeren, waarvan 37% rondom de armoedegrens opgroeit. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er in de komende jaren extra aandacht uit zal gaan naar deze doelgroep om zo kansengelijkheid te bevorderen, want ieder kind verdient de kans om zich maximaal te ontplooien.

Ontwikkelbuurten

In 2017 en 2018 lag de focus op de wijken Kortvoort en Gravestein. In de periode 2019-2022 richten we ons op die gebieden waar het volgens de cijfers met veel bewoners sociaal en maatschappelijk niet goed gaat. In 2017 is een start gemaakt met de uitvoering van de Bestuursopdracht Ontwikkelbuurten. Met deze bestuursopdracht pakt de gemeente de regie om samen met bewoners, corporaties en overige betrokkenen in 33 Amsterdamse buurten een kwaliteitsslag in de woningen, maatschappelijke voorzieningen en leefomgeving te maken. Zodat het toekomstbestendige en evenwichtige woonbuurten worden en de bewoners van de ontwikkelbuurten ook meeprofiteren van de groei en ambities in Amsterdam. De K-buurt en, sinds eind 2018 ook, E-/G-buurt Noord (het nieuw te ontwikkelen E-buurt Oost samen met Gravestein en Geldershoofd tot aan het winkelcentrum Ganzenpoort), zijn aangewezen als ontwikkelbuurten. Het gaat om een integrale aanpak waarin ruimtelijke, sociale en economische interventies samenkomen, die zorgen voor een ongedeelde stad, waarbij de nieuwe bewoners en de reeds gevestigde bewoners samen de buurt maken.

Participatie

Participatie en democratisering spelen een steeds belangrijkere rol in de samenleving. De participatieladder is een beproefde methodiek die handvatten geeft om het participatieproces succesvol in te richten. Het kan als leidraad fungeren voor het stadsdeel om na te denken over de grenzen van participatie en inspraak, en een handig middel zijn om verwachtingen te managen. De ladder heeft zes niveaus van participatie. Van hoog naar laag zijn dit: Zelf organiseren, (Mee)beslissen, Coproduceren, Adviseren, Raadplegen en Informeren. Elk niveau, elke trede, kent zijn eigen rollen (in de vorm van bestuursstijl, maar ook qua rol van betrokkenen). Dit vraagt om een bewuste rol van het ambtelijk apparaat. Hoe hoger je op de ladder komt, hoe meer invloed de samenleving op de activiteit heeft en hoe meer de overheid inhoudelijke openheid en ruimte biedt.

Gebiedsgerichte basisvoorzieningen

Natuurlijk doen we méér dan dat wat in het gebiedsplan is opgenomen. Zo gebeurt er ook veel op het gebied van sportstimulering, participatie en gezondheid, wat zowel belangrijk is voor gebiedsgerichte vraagstukken als een aanvulling is op de basisvoorzieningen. Deze laatste zijn belangrijk voor het welzijn van de bewoners in het stadsdeel. Basisvoorzieningen dragen bij aan de versterking en stimulering van de zogenaamde dragende samenleving; ze bieden ondersteuning bij het versterken van de zelf-/samenredzaamheid van Amsterdammers. Een sterke, dragende samenleving met veel actieve mensen en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan de ambities uit het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid'. Basisvoorzieningen zijn er voor alle Amsterdammers, met speciale aandacht voor Amsterdammers die minder zelfredzaam zijn. De basisvoorzieningen richten zich momenteel op een aantal domeinen: op versterking van de pedagogische dragende samenleving, op vrijwillige inzet en informele netwerken, op activering, participatie en sociale accommodaties, op mantelzorgondersteuning en op de basis maatschappelijke dienstverlening. De afgelopen jaren is steeds meer gekeken hoe de basisvoorzieningen gebiedsgericht ingezet kunnen worden. Afstemming en samenwerking worden daarin steeds belangrijker. Momenteel worden de basisvoorzieningen doorontwikkeld tot een sociale basis voor alle Amsterdammers: jong en oud, kwetsbaar en kansrijk. Daarbij is het vertrekpunt de kracht en de capaciteiten van individuele mensen, en wat ze elkaar te bieden hebben. Waar dit niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. In 2020 is het nieuwe stedelijk kader voor de sociale basis gereed.

Veel activiteiten in Bijlmer Oost vinden plaats vanuit de Buurtwerkkamer en de buurthuizen. Bedoeling is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn. Het opbouwwerk, Venzo, BOOT, !WOON, kleine lokale organisaties, sleutelfiguren, de Buurtwerkkamer en de buurthuizen zijn van essentieel belang bij het ondersteunen van bewoners(groepen), bij het concretiseren en uitvoeren van bewonersinitiatieven en daarmee bij de vrijwillige inzet van bewoners. Zo heeft Venzo een vacaturebank, spreekuren voor mensen die vrijwilligerswerk willen doen en ondersteunt vrijwilligersorganisaties, zodat zij effectiever en efficiënter hun werk kunnen doen. Humanitas en de Regenboog Groep bieden op diverse thema's ondersteuning aan individuele vrijwilligers en maatjes. Al dit aanbod is er ook voor de bewoners van Bijlmer Oost.

Voor mantelzorg ligt de focus in dit gebied op samenwerking met de Buurtwerkkamer als het gaat om de Dag van de Mantelzorg. Verder worden er in dit gebied meer gebiedsgerichte activiteiten opgezet om mantelzorgers te bereiken en ligt de nadruk op het in kaart brengen van de behoeftes van mantelzorgers. Via de basisvoorziening basis maatschappelijke dienstverlening, die hier wordt uitgevoerd door MaDi, vindt een integrale aanpak plaats om de situatie van bewoners te verbeteren op onder andere inkomen, huisvesting, sociaal-emotionele of psychosociale problemen, eenzaamheid en overbelasting van mantelzorgers.

In het gebied wordt de pedagogische infrastructuur versterkt door scholen en organisaties te faciliteren. Zij zijn aan zet om samen, vanuit de scholen, aanbod te creëren voor een meer eenduidige benadering van onze jeugd. Om die reden vinden de activiteiten gericht op Brede Talentontwikkeling plaats op en rond de basisscholen. Hier is de eerste kennismaking met activiteiten gericht op sport en gezondheid, kunst en cultuur, natuur en techniek, media en communicatie en burgerschapsvorming en beroepsoriëntatie. Maar ook aan het stimuleren van (excellent) talent wordt aandacht besteed, met maatwerkondersteuning en begeleiding. Hierbij is veel aandacht voor het betrekken van de ouders bij de (talent) ontwikkeling van hun kind.

Prioriteit 1 Verbeteren ontwikkelkansen jeugd

In Bijlmer Oost willen we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen bieden die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor jeugdigen die in hun directe omgeving weinig beschermende en stimulerende factoren hebben om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, het ontwikkelen van talenten en een positief zelfbeeld staan hierbij centraal. Daarnaast willen we ook inzetten op het verhogen van de ouderbetrokkenheid en de taalvaardigheid van ouders en kinderen.

Activiteit basisschool De Bijlmerhorst

Doelstellingen

1.1: We verhogen het aandeel kinderen en jongeren dat het leerpotentieel volledig kan benutten. Wij streven naar verminderen leerachterstand; verhogen doorstroom havo/vwo en startkwalificatie en kansen op de arbeidsmarkt.

1.2: Minimaal 30% van de jeugdigen (0-32 jaar) in Bijlmer Oost maakt gebruik van voorzieningen die gericht zijn op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

1.3: Het percentage kinderen (4-18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, neemt toe met 5%

1.4: In 2022 maakt 10% van de jeugd in Bijlmer Oost (6-18 jaar) gebruik van voorzieningen die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten

Doelstelling 1.1 We verhogen het aandeel kinderen en jongeren dat het leerpotentieel volledig kan benutten. Wij streven naar verminderen leerachterstand; verhogen doorstroom havo/vwo en startkwalificatie en kansen op de arbeidsmarkt.

Het hebben van gelijke rechten leidt niet altijd tot het krijgen van gelijke kansen in het onderwijs, verwijzend naar het rapport van de Inspectie van het Onderwijs, De staat van het onderwijs, over 2014-2015. Kinderen met dezelfde talenten krijgen in dit stadsdeel niet altijd gelijke kansen. Het hebben van gelijke kansen is enerzijds van belang om de maximale leercapaciteit uit kinderen en jeugdigen te halen. Anderzijds leggen kinderen met goed onderwijs de basis voor hun toekomst en positie in de maatschappij. Hoe beter het leerpotentieel benut wordt, des te beter de kansen om een leerachterstand in te halen (0-12 jaar), de doorstroom naar havo/vwo te bevorderen (12-18 jaar), een startkwalificatie te behalen (16-23 jaar) en een baan te krijgen (23-32 jaar).

In Zuidoost is laaggeletterdheid een veel voorkomend gegeven. Deze laaggeletterdheid leidt er onder andere toe dat kinderen vaker met een taalachterstand aan de basisschool beginnen. Het gevolg hiervan is dat kinderen een leerachterstand oplopen. Hierdoor hebben kinderen meer en specifieke (leer)ondersteuning nodig om de leerachterstand(en) in te halen. Daarnaast is in Zuidoost de doorstroom havo/vwo op basis van een schooladvies 36% tegenover een stedelijk gemiddelde van 57%. Hier is bijzondere aandacht voor in Zuidoost, omdat uit onderzoek is gebleken dat kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond in Amsterdam vaker te maken hebben met onderadvisering. Bovendien is het van belang dat kinderen en jeugdigen gestimuleerd worden om een startkwalificatie te behalen. Dit is een havo/vwo-diploma of een MBO-diploma niveau 2. De startkwalificatie is bedoeld om schooluitval tegen te gaan en de kans op een baan te vergroten. Door in te zetten op het benutten en vergroten van het leerpotentieel van kinderen en jeugdigen, wil stadsdeel Zuidoost haar bewoners zoveel mogelijk gelijke ontwikkelingskansen bieden en bijdragen aan een kansrijke toekomst.

Doelstelling 1.2 Minimaal 30% van de jeugdigen (0-32 jaar) in Bijlmer Oost maakt gebruik van voorzieningen die gericht zijn op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

Zuidoost streeft naar een evenwichtig aanbod in allerlei voorzieningen voor jong en oud. Bewoners hebben naar voren gebracht dat er behoefte is aan uitdagende sport- en speelvoorzieningen voor jong en oud. Uit de cijfers van Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) blijkt dat het stimuleren van bewegen voor alle leeftijden belangrijk is. Kinderen leren door te spelen en ontdekken zo hun talenten en de wereld om zich heen. Spelen, sporten en bewegen dragen tevens positief bij aan leerprestaties van kinderen, het voorkomen van overgewicht, een gezonde leefstijl en sociale en creatieve vaardigheden.

Doelstelling 1.3 Het percentage kinderen (4-18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, neemt toe met 5%

Sporten is goed voor kinderen. Het verbetert hun conditie, gaat overgewicht tegen en geeft meer energie. Regelmatig bewegen heeft niet alleen lichamelijke voordelen, maar zorgt ook dat kinderen meer zelfvertrouwen en discipline krijgen, minder gevoelig zijn voor stress en depressie en zich beter kunnen concentreren op school. Daarnaast is het ook een leuke manier om in contact te komen met andere kinderen.

De sportdeelname onder bewoners in Zuidoost is het laagst van de stad en de sportparticipatie in verenigingsverband blijft achter bij de rest van de stad. Voor sommige bewoners van Zuidoost is de weg naar een betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet eenvoudig of haalbaar, bijvoorbeeld bewoners die moeten rondkomen van een laag inkomen. In Bijlmer Oost is het percentage 10-jarigen dat sport in clubverband relatief laag (55% versus 73% in de rest van Amsterdam).

Doelstelling 1.4 In 2022 maakt 10% van de jeugd in Bijlmer Oost (6-18 jaar) gebruik van voorzieningen die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten

In Bijlmer Oost heeft 69% van de inwoners een niet-westerse migratieachtergrond. Deze kinderen groeien vaak op tussen twee culturen en bevinden zich hierdoor in een tweestrijd. Enerzijds de culturele achtergrond en normen van de ouders en anderzijds de culturele waarden van de meerderheid op straat of op school. In het onderwijs wordt weinig aandacht besteed aan niet-westerse geschiedenis of cultureel erfgoed. Van huis uit krijgen de kinderen relatief weinig mee over culturele diversiteit. Gedurende de gesprekken die zijn gevoerd met diverse bewoners en groepen is regelmatig de behoefte uitgesproken om meer te investeren in de versterking van de identiteit van de jeugd. De gedachte hierachter is dat wanneer zij meer kennis hebben van hun culturele achtergrond, hun identiteit versterkt wordt en ze weerbaarder zijn om de uitdagingen die ze tegenkomen in het leven te kunnen doorstaan. De komende vier jaar focussen we ons dan ook op het versterken van de identiteit van kinderen en jeugdigen. Daarnaast gaan we ons richten op het versterken van de (seksuele) weerbaarheid van de jongeren in Bijlmer Oost. De jongeren in Zuidoost zijn vaker seksueel actief en vrijen vaker onveilig dan hun leeftijdsgenoten in de rest van Amsterdam. In Zuidoost heeft 14% van de jongeren weleens geslachtsgemeenschap gehad. Ruim een derde van deze jongeren gebruikt niet altijd een condoom (5%). Ook is gebleken dat het percentage jongeren dat een negatieve houding heeft ten opzichte van homoseksualiteit in Bijlmer Oost erg hoog is.

Prioriteit 2 Vergroten van de veiligheid

Bijlmer Oost laat vanaf de tweede helft van 2017 een stijgende trend zien op het gebied van zowel overlast als criminaliteit. Het betreft hier ook een toename in jeugdoverlast en -criminaliteit. Dit werkt door in de onveiligheidsbeleving, die het hoogste is van het stadsdeel. Daarnaast zijn de woninginbraakcijfers in Bijlmer Oost het hoogst van heel Zuidoost. Dit wordt dan ook met prioriteit aangepakt.

Wijkregisseurs Bijlmer Oost

Doelstellingen

- 2.1: Het verlagen van de instroom van jongeren in de criminaliteit, waarbij het percentage jeugdige verdachten van 12 tot 17 jaar (5,2% in 2017) verlaagd wordt naar het stedelijk gemiddelde (3,1% in 2017)
- 2.2: Het rapportcijfer dat bewoners geven aan de winkelcentra Kameleon en Ganzenpoort is in 2022 gestegen ten opzichte van 2018
- 2.3: In de veiligheidsindex neemt het indexcijfer van de onveiligheidsbeleving af naar 100 (of lager) in 2022
- 2.4: Meer bewoners ervaren een positieve relatie met de politie

Doelstelling 2.1 Het verlagen van de instroom van jongeren in de criminaliteit, waarbij het percentage jeugdige verdachten van 12 tot 17 jaar (5,2% in 2017) verlaagd wordt naar het stedelijk gemiddelde (3,1% in 2017)

In Zuidoost heeft de 'klassieke' overlast door jongeren op straat plaats gemaakt voor criminele gedragingen en processen die zich meer onder de oppervlakte afspelen. Er is minder sprake van rondhangen in grote groepen op vaste plekken en tijden. In plaats daarvan lijken jongeren vooral via social media te communiceren en binnen een groter netwerk in kleinere, wisselende groepjes rond te hangen. Dit fenomeen maakt het lastiger om een goed beeld te krijgen van de samenstelling van een groep en de problematiek binnen de groep.

Tevens is sprake van verharding en verjonging. Jongeren glijden steeds sneller, en vanaf een steeds jongere leeftijd, af richting criminaliteit. Samen met het wijkteam Flierbosdreef van de politie is een groep/netwerk jongeren uit Bijlmer Centrum en Bijlmer Oost in kaart gebracht. Zij zijn in beeld vanwege zorgwekkend gedrag en omdat ze betrokken zijn geweest bij woningoverval, straatroof, inbraak en/of afpersing. In totaal bestaat dit netwerk uit ongeveer dertig jongeren. Door de inzet die tot nu toe gepleegd is, lijkt het in de afgelopen periode relatief beter te gaan ten aanzien van het aantal woninginbraken en het veiligheidsgevoel van de bewoners. Naast deze ingeslagen weg gaan we ook op het gebied van preventie aan de slag, zodat de instroom naar criminaliteit steeds kleiner wordt.

Doelstelling 2.2 Het rapportcijfer dat bewoners geven aan de winkelcentra Kameleon en Ganzenpoort is in 2022 gestegen ten opzichte van 2018

De veiligheidsproblematiek van stadsdeel Zuidoost speelt zich voor een groot deel af in de verschillende winkelgebieden. In Zuidoost hebben de meeste wijken een eigen winkelgebied, vaak bij het metrostation, met woningen er direct boven of omheen. In Bijlmer Oost zijn twee relatief nieuwe winkelcentra gevestigd, Ganzenpoort en De Kameleon. In deze winkelcentra is (uiteraard met verschillen in aard en omvang) een concentratie te zien van verschillende vormen van overlast en criminaliteit (winkeldiefstal, overvallen, straatroof, drugshandel en ondermijning) door zowel jeugd als volwassenen. De laatste tijd wordt steeds meer zichtbaar dat bovenstaande overlast in de winkelcentra leidt tot vermijdingsgedrag bij bewoners en tot een toename van hun onveiligheidsgevoelens. Door in te zetten op een compleet en veilig winkelcentrum, menen wij dat de leefbaarheid wordt verbeterd en de economische structuur versterkt.

Doelstelling 2.3 In de veiligheidsindex neemt het indexcijfer van de onveiligheidsbeleving af naar 100 (of lager) in 2022

De onveiligheidsbeleving in Bijlmer Oost, met name in de E-/G-buurt en het Bijlmermuseumgebied, is het hoogst van het stadsdeel. Dit valt (deels) te verklaren door de veiligheidsproblematiek in het gebied. Een groot probleem in Bijlmer Oost is namelijk het hoge aantal woninginbraken. Vooral in de gebieden met laagbouw, zoals in de E-buurt, is door het ontbreken van een gezamenlijke ingang sprake van weinig sociale controle. De inbraken vinden vaak overdag plaats, op momenten dat er weinig bewoners thuis zijn. Ook andere vormen van criminaliteit door jeugd en volwassenen, zoals overvallen en straatroven, dragen bij aan het onveiligheidsgevoel. De veiligheidsindex geeft aan dat de onveiligheidsbeleving in Bijlmer Oost de afgelopen jaren is verbeterd, echter is het nog steeds minder goed dan het stedelijk gemiddelde (113 versus 94). Het gaat hier om de volgende factoren: risicoperceptie (inschatting van de kans om slachtoffer te worden van criminaliteit en overlast), onveiligheidsbeleving en vermijdingsgedrag (hoe vaak men bepaalde plekken mijdt omdat men zich daar onveilig voelt). Verder is het belangrijk dat de sociale cohesie in buurten versterkt wordt. Immers, een grotere sociale cohesie vermindert de kans op woninginbraken en vergroot de pakkans van de daders, wat weer leidt tot het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Doelstelling 2.4 Meer bewoners ervaren een positieve relatie met de politie

De afwezigheid van angst, onderdrukking, discriminatie, intimidatie of geweld zijn essentiële voorwaarden om je leven in vrijheid vorm te kunnen geven. We streven naar een Amsterdam waarin iedereen met elkaar verbonden is, iedereen een eigen veilige plek heeft en zichzelf kan zijn. Tijdens de interviews en pop-ups van Service Design kwam vaak ter sprake dat er een kloof is tussen de burger en de politie, wat ook bijdraagt aan een onveilig gevoel. Het gebrek aan vertrouwen van de burger in de politie leidt onder andere tot een lage meldingsbereidheid in Zuidoost. Zeker in vergelijking met andere stadsdelen en gezien de problematiek in dit stadsdeel.
In Zuidoost leven ongeveer 160 verschillende nationaliteiten. Veel van deze gemeenschappen zijn gesloten naar de politie. Dit komt door een aantal oorzaken. In het land van herkomst bestaat vaak een slechte relatie tussen burger en politie en ook het etnisch profileren en preventief fouilleren door politie heeft een negatieve invloed op het vertrouwen van de burger. Angst voor represailles, of bekend worden als melder (niet anoniem), is ook een factor voor het niet melden van zaken. Goedbedoeld wil men vaak ook geen inbreuk doen op de privacy van anderen. Komende jaren willen we samen met de politie werken aan het terugwinnen van het vertrouwen van de burgers.

Prioriteit 3 Verbeteren en verduurzamen woonklimaat

Mensen ervaren hun woonomgeving als prettig wanneer het er schoon en veilig is, als de mate van verbondenheid en solidariteit sterk is en als het voorzieningenaanbod aansluit op hun behoefte.
Waar het woonklimaat nog niet op het gewenste niveau is, werken we met bewoners en verschillende partijen samen om de buurt fijner te maken.

Landelijke Opschoondag E-buurt

Doelstellingen

3.1: In 2022 is de mate waarin bewoners van G-buurt Noord, K-Midden, het Bijlmermuseum en Kortvoort overlast ervaren van vervuiling even hoog als het stedelijk gemiddelde
3.2: Bevorderen doorstroommogelijkheden woningmarkt, zodat meer mensen passend wonen naar inkomen en leefsituatie
3.3: Jaarlijks worden minimaal 100 bewoners actief geïnformeerd en geënthousiasmeerd over duurzaamheid en het belang hiervan
3.4: Het versterken van het economisch, kunst- en cultuuraanbod in Bijlmer Oost
3.5: In 2022 is de bewonerstevredenheid over de eigen woonomgeving gestegen van 75% naar 85%

Doelstelling 3.1 In 2022 is de mate waarin bewoners van G-buurt Noord, K-Midden, het Bijlmermuseum en Kortvoort overlast ervaren van vervuiling even hoog als het stedelijk gemiddelde

Ondanks het feit dat bijna een kwart (23%) van de bewoners in Bijlmer Oost vindt dat de buurt er het afgelopen jaar op vooruit is gegaan, zijn de tevredenheidscijfers die bewoners aan hun buurt geven in sommige buurten nog steeds onder de 6,5. Dit komt onder andere door de mate waarin bewoners overlast ervaren van vervuiling in de wijk. Zo ervaren bewoners uit met name de G-buurt Noord, K-Midden, het Bijlmermuseum en Kortvoort bovengemiddeld overlast van vervuiling. Hier vinden bewoners de speelvoorzieningen ook het minst schoon (6,0). Bewoners van K-buurt Zuidwest en Bijlmermuseum Zuid zijn ontevreden over het schoonhouden van de straten. Zij geven hiervoor respectievelijk een 5,4 en 5,7.

Om een schone wijk te realiseren is een gezamenlijke inspanning nodig. Zo kunnen gemeente, woningcorporaties, VvE's en bewoners samenwerken om dit doel te bereiken. Aan de ene kant kan gewerkt worden aan de regelgeving en handhaving. Aan de andere kant vraagt het ook om een bewustwordingsproces onder bewoners als het gaat om hun verantwoordelijkheid voor het realiseren van een schone omgeving. Verder is een van de aandachtspunten ook de toenemende mate van ongedierteoverlast die dit met zich meebrengt. De belangrijkste oorzaak hiervan is het aanbieden van voedsel en afval in de openbare ruimte. In de komende jaren wordt daarom extra aandacht besteed aan het aanjagen van participatie van bewoners, het terugdringen van (zwerf)vuil rondom scholen en winkelcentra, en de vervuiling rondom aanbiedplekken.

Doelstelling 3.2 Bevorderen doorstroommogelijkheden woningmarkt, zodat meer mensen passend wonen naar inkomen en leefsituatie

Betaalbaar wonen voor een ieder is een van de speerpunten van het bestuursakkoord. Bijlmer Oost heeft een relatief groot woningaanbod in de sociale huur (58,7%); in G-buurt Noord (ontwikkelbuurt) is het zelfs 100%. Huidige bewoners geven aan moeilijk door te kunnen stromen. Naarmate ze stijgen op de sociaaleconomische ladder zien ze zich in hun wooncarrière vaak genoodzaakt buiten het stadsdeel op zoek te gaan naar een woning. Daarbovenop komt de huidige aantrekkingskracht van het stadsdeel op beleggers door de relatief lage koopprijzen. Niet alleen in de oudere buurten, maar in toenemende mate ook in nieuwbouwwijken, worden veelvuldig omzettingsvergunningen ten behoeve voor kamergewijze verhuur aangevraagd en verleend. Dit heeft ernstige gevolgen voor de sociale samenhang in onze buurten, die met de vernieuwing van de Bijlmermeer met veel moeite is opgebouwd. Binnen de bestuursopdracht Ontwikkelbuurten is dan ook de opgave te kijken hoe bestaande buurten en nieuwbouw elkaar kunnen versterken. Hierbij wordt stevig ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid. Met het ontwikkelen van een meer gedifferentieerd aanbod van woonmilieus, het beperken van kamergewijze en illegale verhuur, het vergroten van de kennis van de woningmarkt onder jongeren en het onderzoeken van andere woonvormen om aan de vraag te kunnen voldoen, willen we de doorstroommogelijkheden in Bijlmer Oost vergroten.

Doelstelling 3.3 Jaarlijks worden minimaal 100 bewoners actief geïnformeerd en geënthousiasmeerd over duurzaamheid en het belang hiervan

Duurzaamheid, luchtkwaliteit, de beschikbaarheid van groen en water, gescheiden afvalstromen en recreatiemogelijkheden worden belangrijke unique selling points van Bijlmer Oost in de nabije toekomst. De vraag naar energie neemt sterk toe. Tegelijkertijd raakt energie uit fossiele brandstoffen op waardoor de prijs ervan stijgt. Transitie naar duurzame en hernieuwbare energie - uit bijvoorbeeld biomassa, zon en wind - is noodzakelijk. Dat gaat hand in hand met energiebesparing; verantwoord energieverbruik én meer aandacht voor zuinige gebouwen en apparaten. Ook duurzame lokale energieopwekking krijgt steeds meer vorm. Om de transitie te laten slagen, moeten sociale innovaties worden gekoppeld aan technologische innovaties. Daarnaast moet de kenniskloof tussen onderwijs en arbeidsmarkt worden gedicht. Hier liggen veel kansen voor Zuidoost. We willen onze jongeren bekend maken met nieuwe studies op het terrein van duurzaamheid en digitaliseren/programmeren, studies van de toekomst. Daarnaast hebben we oog voor verdere verduurzaming van Bijlmer Oost. Denk aan aardgasvrij, aan groene daken, bevordering van zonne-energie op daken, aan geveltuinen en het vergroten van het waterbergend vermogen, ook voor waterrecreatie.

Doelstelling 3.4 Het versterken van het economisch, kunst- en cultuuraanbod in Bijlmer Oost

Terwijl gewerkt wordt aan een schone omgeving met leuke woningen om prettig in te wonen, verdient het economisch en cultureel aanbod in Bijlmer Oost ook de nodige aandacht, zodat bewoners hun vertier niet elders hoeven te zoeken. Bijlmer Oost is altijd het centrum geweest van ondernemende, maatschappijkritische en buiten de mainstream om werkende creatievelingen en kunstenaars. Met de heroriëntatie van het Cultureel Educatief Centrum op onderwijs en cultuur (OSCAM) en de herrijzenis van het Bijlmer Museum (voorheen De Nachtegaal) n de collectieve ruimte van de flat Grubbehoeve, is er afgelopen jaar een nieuwe impuls gegeven aan het versterken van het economische en, kunst- en cultuuraanbod in het gebied.
Door in te zetten op eenmalige en/of jaarlijkse terugkerende evenementen die aansluiten op de ‘couleur locale’, het versterken en vernieuwen van de kunstenaarscollectieven van Open Ateliers in Echtenstein en Kruitberg en de evenementenlocaties Plein Kraaiennest en Annie Romeinplein, het versterken van de groen- en waterkwaliteit van het Bijlmermuseumgebied als gemeentelijk monument, het bieden van een gevarieerd winkelaanbod in winkelcentra De Kameleon en Ganzenpoort met een verhoogd aantal voorzieningen van stedelijke allure, hoogwaardige en kleinschalige horecagelegenheden, duurzame sociale ondernemingen, artistieke placemaking en door in de ontwikkelbuurten ruimte te maken voor sociaal-culturele broedplaatsen wordt een stevige basis gelegd voor culturele, horeca en economische voorzieningen in het gebied.

Doelstelling 3.5 In 2022 is de bewonerstevredenheid over de eigen woonomgeving gestegen van 75% naar 85%

De afgelopen jaren hebben we stevig ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid in Bijlmer Oost. Eén van de indicatoren waaraan we de leefbaarheid in de wijk meten is de mate van tevredenheid over de woonomgeving. In Bijlmer Oost wordt deze als laag beoordeeld. Dit heeft te maken met verschillende factoren. De ontevredenheid met de inrichting van de openbare ruimte heeft vaak te maken met achterstallig onderhoud en een monofunctionele inrichting waardoor optimaal gebruik niet mogelijk is. De komende jaren willen we zorgen voor een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte en zo bijdragen aan het versterken van de leefbaarheid in het gebied. Hierbij wordt onder andere gekeken naar het nemen van parkeermaatregelen, goede en veilige (fiets)routes, het intensiveren van het gebruik van de openbare ruimte voor meerdere gebruikers en, op advies van buurtbewoners, een evenwichtig en uitdagend aanbod aan speelvoorzieningen voor jong en oud. Het kan hierbij gaan om grote ingrepen in de openbare ruimte, maar vaker om kleine aanpassingen die een groot verschil kunnen uitmaken.

Prioriteit 4 Verbeteren positie van kwetsbare bewoners

Het is belangrijk dat iedereen in Bijlmer Oost mee kan doen in de samenleving. Daarom werken we eraan om zoveel mogelijk obstakels die ervoor zorgen dat mensen niet kunnen participeren uit de weg te ruimen. Het hebben van een goede fysieke en mentale gezondheid en een goede aansluiting op het voorzieningenaanbod, zijn belangrijke voorwaarden om dit te realiseren. Voor mensen met een kwetsbare positie (denk aan senioren, LVB'ers, mensen met een psychische aandoening, alleenstaanden met of zonder kinderen en ongedocumenteerden) is het vaak lastig om dit op eigen kracht te realiseren. Daarom verrichten we extra inspanningen om juist deze doelgroepen een duwtje in de rug te geven.

Burendag 2018 Kikkenstein en Kruitberg

Doelstellingen

- 4.1: Er is een groter dagbestedingsaanbod voor kwetsbare groepen
- 4.2: In 2022 is het percentage bewoners in Bijlmer Oost dat zeer ernstig eenzaam is met 5% afgenomen
- 4.3: In 2022 is het percentage volwassenen met weinig regie op het eigen leven met 5% afgenomen (van 17% naar 12%)
- 4.4: In 2022 wijkt het percentage kinderen én volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 5% af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde

Doelstelling 4.1 Er is een groter dagbestedingsaanbod voor kwetsbare groepen

De komende jaren gaan we door met het organiseren van dagbestedingsactiviteiten voor en door senioren, alleenstaanden (ouders), volwassenen die dagelijks samenkomen in de openbare ruimte (groepsmannen), LVB'ers (mensen met een licht verstandelijke beperking) en ongedocumenteerden. We zetten een integrale aanpak in met de focus op gezondheids- en welzijnsactiviteiten zoals zorgtoeleiding, bewegen en dagbesteding. Elke specifieke groep werkt met elkaar en andere lokale partners aan diverse activiteiten die ze met en voor de buurt organiseren.

Doelstelling 4.2 In 2022 is het percentage bewoners in Bijlmer Oost dat zeer ernstig eenzaam is met 5% afgenomen

In Bijlmer Oost is het aandeel bewoners dat ernstig eenzaam is hoog (23% tegenover 13% stedelijk). Verder zijn ouderen (75-plus) vaak ernstig eenzaam doordat op hogere leeftijd de kans groter is dat een partner is overleden. De Amsterdamse Aanpak Eenzaamheid heeft inmiddels in 2017 en 2018 veel pilots gedaan en op basis van de uitkomsten daarvan is een aantal aanbevelingen gedaan voor interventies op het gebied van eenzaamheidsbestrijding. Deze aanbevelingen spelen een rol bij projecten tegen eenzaamheid en dragen bij tot het doorbreken van negatieve gedachtepatronen over sociale situaties. De gedachtegang van mensen die ernstige eenzaamheid ervaren verandert van: 'Ik heb niets te vertellen en niemand wil met mij praten' naar 'Ik mag er zijn en je kunt een goed gesprek met mij hebben'. Er wordt vaak gedacht dat eenzaamheid vooral speelt bij ouderen. Onderzoek toont echter aan dat ernstige eenzaamheid ook voorkomt bij andere leeftijdsgroepen. Eenzaamheid bij jongeren komt vaker voor dan wordt verondersteld. De indruk bestaat dat zij veel contacten hebben, mede door de verschillende social media waarop jongeren actief zijn. Hoe vaak eenzaamheid onder jongeren voorkomt, is niet bekend. Het is daarom belangrijk om dit te onderzoeken. In het bestrijden van eenzaamheid richten we ons daarom niet alleen op ouderen.

Doelstelling 4.3 In 2022 is het percentage volwassenen met weinig regie op het eigen leven met 5% afgenomen (van 17% naar 12%)

Geestelijke gezondheid is het vermogen om om te gaan met gedachten, emoties en mensen. Het gaat erom of iemand zich in veel situaties kan redden. In Bijlmer Oost is het percentage mensen met ernstige depressieve klachten of angstklachten erg hoog. Evenals het percentage volwassenen met weinig regie over het eigen leven (respectievelijk 13% en 17% ten opzichte van stedelijk 8% en 10%).[1] De komende jaren wordt daarom extra ingezet op het leefdomein geestelijke gezondheid, om zo de kwaliteit van het leven van deze mensen te verbeteren, te herstellen of te bevorderen. Door het geven van voorlichting, door op het juiste moment de juiste hulp in te zetten ter voorkoming van escalaties, door de naasten van mensen met een psychisch probleem erbij te betrekken en door gesprekken te voeren om dit onderwerp uit de taboesfeer te halen, wordt getracht de score te verlagen. De ervaren gezondheid van de bewoners in de drie gebieden van Zuidoost is onder het Amsterdams gemiddelde.[2] Dit betekent dat in Zuidoost een hoger percentage dan gemiddeld mag rekenen op verschillende vormen van ondersteuning om zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren.

1 Sterk en zwak in Amsterdam, een analyse op 11 leefdomeinen in 22 Amsterdamse gebieden – GGD
2 Staat van de stad

Doelstelling 4.4 In 2022 wijkt het percentage kinderen én volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 5% af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde

De bewoners van Zuidoost vinden zichzelf vaker minder gezond dan bewoners in de rest van Amsterdam. Ook het aantal bewoners in Zuidoost met een ziekte of aandoening ligt hoger dan stedelijk. In Bijlmer Oost voelen, ten opzichte van de rest van Amsterdam, minder mensen zich gezond (66% tegenover 76%). Verder zijn er relatief veel bewoners (kinderen en volwassenen) met overgewicht en obesitas. Daarnaast wordt er weinig aan lichaamsbeweging gedaan: 50% van de mensen voldoet niet aan de beweegnorm. In Bijlmer Oost is bij 59% van de volwassenen sprake van overgewicht of obesitas (stedelijk 40%). We willen dat dit in 2022 met 5% is gedaald. Overgewicht is een risicofactor voor het ontwikkelen van chronische aandoeningen. Zo lijdt 20% van de obese inwoners van Amsterdam aan diabetes, terwijl dat geldt voor 6% van alle volwassen Amsterdammers. Risicogroepen voor overgewicht zijn: 45-plussers, laagopgeleiden, inwoners met een laag inkomen of zonder betaald werk en inwoners van niet-westerse herkomst. Bij de activiteiten die we organiseren om overgewicht tegen te gaan, ligt onze focus daarom op deze doelgroepen.

Door in te zetten op het verlagen en voorkomen van overgewicht en obesitas bij kinderen en volwassenen, ervaren meer mensen een betere gezondheid. Voor kinderen was altijd voldoende capaciteit en budget om de doelstellingen te behalen, voor volwassenen niet. Om de doelstellingen te behalen, moeten we voor de jeugd de zaken anders gaan organiseren en structureel inplannen in reguliere activiteiten. Voor de volwassenen moeten we meer gaan doen om komende jaren de doelstellingen te behalen. Dit vraagt om een gestructureerde aanpak en visie over meerdere jaren. Het vraagt meer capaciteit en een andere manier van denken die aansluit bij de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht.

Prioriteit 5
Verminderen armoede

Het verminderen van armoede is een sociaal complex probleem. Om dit echt op te lossen, zijn tijd en diverse maatregelen nodig. Het vraagt om een curatieve en preventieve aanpak. Gezien de huidige groei op de arbeidsmarkt is het onacceptabel dat de werkloosheid in Bijlmer Oost nog steeds zo hoog is. Het hebben van een stabiel inkomen door werk en/of (bij)scholing is de basis voor het bestrijden van armoede. De focus bij deze prioriteit ligt dan ook niet op armoedeverlichting, maar vooral op armoedebestrijding.

Voedselbank in buurthuis De Bonte Kraai

Doelstellingen

5.1: In 2022 is het aantal mensen in Bijlmer Oost dat een baan heeft met 4% toegenomen ten opzichte van 2018
5.2: In 2022 is het aantal werkende minima in Bijlmer Oost gedaald met 15%
5.3: Stimuleren van lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten
5.4: In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jaar) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen

Doelstelling 5.1 In 2022 is het aantal mensen in Bijlmer Oost dat een baan heeft met 4% toegenomen ten opzichte van 2018

Het percentage werklozen in Bijlmer Oost is erg hoog, zeker in vergelijking met de rest van Amsterdam, namelijk 17% tegenover 11%. In de buurten K-Midden (de torenflats tegenover de Kameleon), Bijlmer Museum Noord, G-buurt Noord en Kortvoort is dat zelfs boven de 23%. We gaan ons daarom de komende vier jaar inzetten om specifiek in deze buurten de werkloosheid terug te dringen door de kansen op betaald werk te benutten. Dat gebeurt via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken en de inzet van een jobhunter en een jobcoach. De doelgroepen zijn jongeren, bewoners van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren.

Doelstelling 5.2 In 2022 is het aantal werkende minima in Bijlmer Oost gedaald met 15%

In Amsterdam Zuidoost wonen 10.486 minimahuishoudens. Van deze huishoudens behoort 16% tot de werkende minima (1677). Zij verdienen minder dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. Het gaat hier specifiek om mensen in loondienst en niet om zzp'ers. Een substantieel deel van deze groep in Zuidoost is hoogopgeleid in het land van herkomst. Omdat ze de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn, doen ze veelal laaggeschoold werk met beperkte kansen op beter werk vanwege de taalbarrière. Hierdoor ontstijgen zij de armoede nauwelijks. Om deze reden zetten we in op het verhogen van het taalniveau bij werkende minima. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van doelgroepgerichte aanpakken voor werkende minima. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de cijfers rondom minimahuishoudens altijd drie jaar oud zijn omdat de inkomens bij de Belastingdienst pas na drie jaar definitief worden vastgesteld. Het effect van de inzet tot en met 2022 is dus pas in 2025 meetbaar.

Doelstelling 5.3 Stimuleren van lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten

Omdat we armoede willen bestrijden door het aantal mensen met een stabiel inkomen te verhogen, richten we ons niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers. Bijlmer Oost heeft veel (jonge) ondernemers die door tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen, dat ze voldoende in staat zijn om er zorgeloos van te leven.

Doelstelling 5.4 In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jaar) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen

Bijlmer Oost heeft een heel hoog aandeel kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een minimahuishouden, namelijk 35%. Stedelijk is dit 21,9%. Gelukkig is dit percentage gedurende de afgelopen jaren afgenomen, maar we moeten blijven investeren als we echte resultaten willen boeken. Kinderen die opgroeien in armoede zijn extra kwetsbaar. Er bestaat een groot risico dat zij daardoor op latere leeftijd verschillende problemen ervaren. Hierdoor groeien veel van onze kinderen in Bijlmer Oost op met zorgen, spanningen of stress in het gezin. De nummer 1 oorzaak van deze stress is geld, op 2 staat werk en op 3 wonen. Wij zien ook concreet belemmeringen bij de kinderen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Daarom is het belangrijk dat wij deze kinderen extra ondersteunen. Door in te zetten op het bestrijden van armoede kunnen we dus bijdragen aan het verminderen van deze zorgen. Dat is echter preventief. Daarom organiseren we ook activiteiten voor kinderen die al in deze stresssituatie verkeren zodat we hun leven enigszins kunnen verlichten. Onder Prioriteit 1 (Verbeteren ontwikkelkansen jeugd) is deze doelstelling al beschreven (1.2 Talentontwikkeling).

Prioriteit 6
Bevorderen van participatie en democratisering

Participatie betekent het meedoen aan de samenleving. Dit is voor iedereen belangrijk omdat mensen volwaardig onderdeel willen en moeten zijn van de samenleving. Door buurt-, wijk- en gebiedsgericht te werken, door bewoners te empoweren en te emanciperen en door bewoners de ruimte te geven om verantwoordelijkheid te nemen, willen we grotere betrokkenheid, verantwoordelijkheid, vertrouwen en samenwerking tussen bewoners, ondernemers en de overheid, op elk niveau, nastreven.

Bijeenkomst G-buurt

Doelstellingen

6.1: De mate waarin men zich voor de buurt inzet is in 2022 met 5% gestegen
6.2: We stimuleren democratisering: steeds meer bewoners worden betrokken bij besluitvormingsprocessen
6.3: In 2022 is Bijlmer Oost volwaardig onderdeel van de digitale stad

Doelstelling 6.1 De mate waarin men zich voor de buurt inzet is in 2022 met 5% gestegen

Bijlmer Oost scoort redelijk als het gaat om sociale cohesie. Volgens de statistieken wijkt het percentage dat positief oordeelt over de sociale cohesie in de buurt (44%) slechts 1% af van het stedelijk gemiddelde. Echter de mate waarin men zich voor de buurt inzet, is in Bijlmer Oost 21% en daarmee het laagst van heel Zuidoost. Het stedelijk gemiddelde is 24%.
We krijgen ook signalen uit het veld dat men toch ontevreden is met de mate van omgang met elkaar. Er is vaak wekelijks contact tussen buren, maar minder vaak contact met overige buurtbewoners dan gemiddeld in de stad (16% versus 23%) en dit is ook minder ten aanzien van eerdere jaren. Daarbij komt ook nog eens dat sociale uitsluiting relatief veel voorkomt in Bijlmer Oost (21% tegenover 8% stedelijk). Dit is een situatie waarin mensen vanwege omstandigheden - denk aan weinig financiële middelen of gebrek aan zorg - niet volledig kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarom is het extra belangrijk om in te zetten op voorzieningen met een buurtfunctie die toegankelijk zijn voor verschillende groepen bewoners of op activiteiten die verschillende bewoners samenbrengen. Nog een reden om de sociale cohesie te versterken, is de komst van meer nieuwe stedelingen door nieuwbouw en de groeiende populariteit van Zuidoost als plek om te wonen.

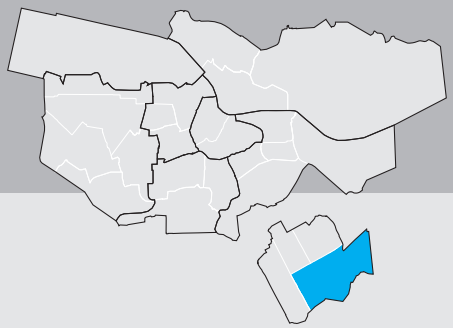
Doelstelling 6.2 We stimuleren democratisering: steeds meer bewoners worden betrokken bij besluitvormingsprocessen

Tot voor kort verliep de besluitvorming in Amsterdam volgens de principes van representatieve of indirecte democratie, waarbij politieke besluitvorming plaatsvindt door gekozen volksvertegenwoordigers (het bestuur van Amsterdam nam de besluiten).
Participatieve democratie of participatiedemocratie is een vorm van democratie waarin de burger een beleidsbepalende invloed heeft op het bestuur. We zien een verschuiving in de manier waarop Amsterdam tot besluiten wil komen. Beslissingen worden niet slechts overgelaten aan gekozen vertegenwoordigers, zoals het geval is bij een representatieve democratie, maar burgers krijgen steeds meer zeggenschap.
Het doel hiervan is de gelijkheid van de burgers te bevorderen. Wij streven naar een open en transparant bestuur, een naar buiten gerichte organisatie die open staat voor maatschappelijk en buurtgericht initiatief. Het is onze verantwoordelijkheid om de zeggenschap van bewoners te vergroten. In 2018 zijn we gestart met een experiment waarbij bewoners uit de K-buurt zelf een geprioriteerde lijst met ingrepen in de openbare ruimte vormden. Deze ingrepen worden in 2019 waar mogelijk gerealiseerd. Dit is een vorm waarbij inwoners een grotere rol hebben gekregen over hun directe omgeving. Deze ingeslagen weg zetten we voort, en we onderzoeken hoe we de participatieve en representatieve democratie kunnen vernieuwen, versterken en uitbreiden. Daar waar besluiten genomen moeten worden, moeten bewoners mee kunnen doen.

Doelstelling 6.3 In 2022 is Bijlmer Oost volwaardig onderdeel van de digitale stad

Digitalisering is de overgang van informatie naar een digitale vorm. De term ‘digitalisering’ wordt ook regelmatig gebruikt om de ontwikkelingen in de samenleving aan te duiden die te maken hebben met het toenemend gebruik van digitale informatie en apparaten. Amsterdam, de digitale stad, richt zich op de opgaven van de stad. Daarvoor is het noodzakelijk dat we een goede digitale infrastructuur creëren, om de mogelijkheden goed te benutten en goed te kunnen handhaven. Niet alleen moet de infrastructuur hiervoor goed zijn, bewoners moeten er ook klaar voor zijn. Bewoners moeten in staat worden gesteld om beleid beter te volgen en gericht input te kunnen leveren. Voor meer zeggenschap hebben bewoners niet alleen betere toegang tot informatie nodig, ook belangrijke informatie over wat er in hun buurt nodig is en de besluitvorming daarover is daarbij onontbeerlijk. We blijven aandacht hebben voor mensen die moeite hebben met digitalisering. De komende jaren bereiden we ons voor op de digitale stad, zodat niemand achterblijft.

❸ Gaasperdam en Driemond

	Inleiding	67
Prioriteit 1	In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd	72
Prioriteit 2	In 2022 is de armoede verminderd	76
Prioriteit 3	In 2022 is het woonklimaat verbeterd	78
Prioriteit 4	In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd	80
Prioriteit 5	In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie	82
Prioriteit 6	In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur	84

Chillen aan de Gaasperplas bij het Bastion

Totstandkoming van de gebiedsagenda

Elke vier jaar wordt per gebied een gebiedsagenda gemaakt. De gebiedsagenda is opgesteld in relatie tot het coalitieakkoord en de Staat van de gebieden.
Wat leeft er onder de inwoners en ondernemers van Zuidoost en welke richting moeten we op met de gebiedsagenda die eens in de vier jaar gemaakt wordt? Een gebiedsagenda is een 'afspraak' tussen de gemeente, partners, inwoners en ondernemers waarin, naast de reguliere taken van het stadsdeel, aangegeven wordt wat we met z'n allen meer, minder of anders willen in een gebied. Deze gebiedsagenda maken we samen met onze partners én de inwoners en ondernemers van. Om de gebiedsagenda's te maken hebben we enerzijds in 2018 de reguliere contactmomenten zoals bewonersbijeenkomsten, platforms en focusgroepen en anderzijds een creatief traject bedacht waarin gedurende meerdere maanden achter elkaar verschillende activiteiten uitgevoerd werden. Het gestelde doel was om zoveel mogelijk inwoners en ondernemers van Zuidoost te spreken, de opgehaalde informatie te visualiseren en de mensen (en anderen) die gesproken zijn snel terug te geven van wat er opgehaald is. Belangrijk aspect in dit traject is de samenwerking met allerlei partijen, groepen en partners in Zuidoost: de gebiedsagenda's zijn namelijk van ons allemaal. Deze partijen moeten zich herkennen in de gebiedsagenda's. Interviews, wandelingen, pop up week, co-creatie sessies en een slotexpo volgden elkaar op in een periode van zeven maanden.

Basisvoorzieningen

Natuurlijk doen we meer dan enkel in het gebiedsplan is opgenomen. In alle gebieden zijn basisvoorzieningen, dicht in de buurt en voor alle bewoners vrij toegankelijk. Basisvoorzieningen zijn al die activiteiten die bijdragen aan het versterken en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid en het meedoen van Amsterdammers. De basisvoorzieningen richten zich op een aantal domeinen: gezondheid, het versterken van de pedagogisch dragende samenleving[1], vrijwillige inzet en informele netwerken, activering, participatie, sociale accommodaties, mantelzorgondersteuning en basis maatschappelijke dienstverlening. Daarnaast gebeurt er veel op het gebied van sportstimulering, diversiteit en kunst en cultuur. Deze activiteiten zijn belangrijk als aanvulling op de basisvoorzieningen en worden ook in combinatie vaak ingezet bij het aanpakken van gebiedsgerichte vraagstukken.

Een sterk dragende samenleving met veel actieve mensen en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan de ambities uit het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente een nieuw geluid'. De afgelopen jaren is gekeken hoe we de basisvoorzieningen gebiedsgericht in kunnen zetten. Daarbij zijn een goede afstemming en samenwerking erg belangrijk. Momenteel worden de basisvoorzieningen doorontwikkeld tot een sociale basis voor alle Amsterdammers: jong en oud, kwetsbaar en kansrijk. Het vertrekpunt daarbij is de kracht en de capaciteit van individuele mensen en wat ze elkaar te bieden hebben. Waar dit niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. Voor de periode 2020-2024 komt er een nieuw stedelijk kader basisvoorzieningen met een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma waarin specifieke speerpunten worden opgenomen.

Inzet bewoners

Veel activiteiten in Gaasperdam en Driemond worden georganiseerd vanuit de buurtwerkkamers en de buurthuizen. In buurten als Nellestein en Reigersbos is er een gebrek aan ontmoetingsruimtes voor bewoners dus daar gaan we de komende jaren extra aandacht aan besteden. Het doel is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn. Het opbouwwerk, VENZO, BOOT, kleine lokale organisaties, sleutelfiguren, de buurtwerkkamers en de buurthuizen zijn erg belangrijk bij het ondersteunen van bewoners(groepen). Die ondersteuning helpt bij het concreet maken en uitvoeren van bewonersinitiatieven en stimuleert daarmee de vrijwillige inzet van bewoners. Zo heeft VENZO een vacaturebank en spreekuren voor mensen die vrijwilligerswerk willen doen. VENZO ondersteunt vrijwilligersorganisaties zodat die effectiever en efficiënter hun werk kunnen doen.

1 In een goed functionerende pedagogisch dragende samenleving zijn burgers bereid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid te delen voor het opgroeien en opvoeden van kinderen. Met andere woorden: er is een koppeling tussen school, het plein en thuis.

Humanitas (financiële administratie, taal) en de Regenboog Groep (chronische psychiatrische problematiek) bieden op diverse thema's ondersteuning aan individuele vrijwilligers en maatjes. Al dit aanbod is er ook voor de bewoners van Gaasperdam en Driemond.

Mantelzorg

We richten ons in dit gebied op samenwerking met de buurtwerkkamers als het gaat om de Dag van de Mantelzorg. Verder worden er in Gaasperdam en Driemond meer gebiedsgerichte activiteiten opgezet om mantelzorgers te bereiken en ligt de nadruk op het in kaart brengen van de behoeftes van mantelzorgers. Via de basisvoorziening maatschappelijke dienstverlening, die in dit gebied uitgevoerd wordt door MADI, voeren we een integrale aanpak uit om de situatie van bewoners te verbeteren. Onder andere met betrekking tot inkomen, huisvesting, sociaal-emotionele of psychosociale problemen, eenzaamheid en overbelasting van mantelzorgers.

Educatie en talentontwikkeling

In Gaasperdam en Driemond versterken we de pedagogische infrastructuur door scholen en organisaties in dit gebied te faciliteren. Zij zijn aan zet om samen, vanuit de scholen, aanbod te creëren voor een meer eenduidige benadering van onze jeugd. Om die reden vinden de activiteiten gericht op Brede Talentontwikkeling plaats op en rond de basisscholen. Hier is de eerste kennismaking met activiteiten gericht op sport en gezondheid, kunst en cultuur, natuur en techniek, media en communicatie en burgerschapsvorming en beroepsoriëntatie. Maar ook aan het stimuleren van (excellent) talent wordt aandacht besteed met maatwerk ondersteuning en begeleiding. Hierbij is veel aandacht voor het betrekken van de ouders bij de (talent)ontwikkeling van hun kind.

Gebiedsbeschrijving

Gaasperdam is een fantastische wijk waar bewoners naar tevredenheid wonen, maar dat de sociaal/economische positie van de bewoners in Reigersbos en Holendrecht onder het Amsterdams gemiddelde ligt en dat er in de hele wijk de leefbaarheid onder druk staat. Het dorpse karakter en de relatief geïsoleerde ligging dragen bij aan de relatief grote sociale samenhang in Driemond.
De sociaaleconomische positie van de bewoners in Gaasperdam is minder gunstig dan gemiddeld in Amsterdam, maar wel beter dan in andere gebieden van Zuidoost. Dit ondanks de economische groei en werkgelegenheid in de rest van de stad. In Amsterdam is de geregistreerde werkloosheid de afgelopen jaren afgenomen (naar 11,7, in Holendrecht west (25,7%) en Reigersbos (16,2%) is deze gelijk gebleven (en veel hoger dan het stedelijke gemiddelde). Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk is een belangrijke doelstelling de komende vier jaren. De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. Meer jongeren moeten gebruik maken van het Jongerenpunt voor hulp bij het vinden van een opleiding of werk.
In Gaasperdam/Driemond moeten relatief veel mensen rondkomen van een minimuminkomen. Veel van de 1200 zzp'ers die er wonen, leven op of onder het bestaansminimum. Tevens heeft het verminderen van de schuldenproblematiek via kleinschalige, doelgroepgerichte en gebiedsgerichte armoedeaanpak ons aandacht de komende vier jaren. Door inzet van winkelstraatmanagement blijven we ons inzetten om de organisatiegraad van winkeliers te verbeteren. Voor het versterken van de eigen kracht en samenredzaamheid van bewoners willen we duurzame verbindingen maken tussen lokale sleutelfiguren, vrijwilligersorganisaties en de medewerkers van het Jongerenpunt, jobhunters, jobcoaches.
We gaan ook investeren in het vergroten van de ontwikkelingskansen voor de jeugd. Dat begint al jong, met tips en steun voor ouders over opvoeding en ouderbetrokkenheid. De opgave is groot, want veel kinderen en jongeren groeien op in een minimahuishouden. Daarom is het belangrijk dat bewoners actiever zijn, vooral in Holendrecht, Reigersbos en Gein. We stimuleren ouders en buurtgenoten om samen de verantwoordelijkheid te nemen voor een sterker opgroei- en opvoedklimaat in de buurt. Daarvoor kijken we in 2019 onder andere of er behoefte is aan meer ouderplatforms. Ook gaan we door met het project Kansen Aanpak voorheen Stadscholen 020 waarbij basisscholen, ouders en wijkorganisaties gezamenlijk werken aan gelijke kansen in het onderwijs.

In Gaasperdam/Driemond scoren jongeren slechter op jeugdgezondheid dan in andere delen van Zuidoost en Amsterdam. We stimuleren preventieve maatregelen zoals weerbaarheidstrainingen, voorlichting om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en voorlichting over blowen en alcoholgebruik. Ook wordt ingezetn om schulden bij jongeren te voorkomen. Bij het creëren van kansen focussen we niet alleen op hulpbehoevende jongeren, maar richten we ons ook op de groep die het al heel goed doet en slechts een klein duwtje in de rug nodig heeft. Zo begeleidt De Talent Academy minimaal tien excellente kinderen uit Gaasperdam.

In Gaasperdam/Driemond is 30% van de inwoners 55-plusser (in Amsterdam is dat 22,8%), vooral in Nellestein en Driemond. Ook zijn er in deze buurten en Reigersbos geen ontmoetingsfuncties zoals buurthuizen of buurtwerkkamers. Er zijn aanpassingen nodig om mensen langer zelfstandig te laten wonen. Het is belangrijk dat zorg, en de informatie over zorg, goed toegankelijk is voor bewoners: laagdrempelig en dicht bij huis. Een goede samenwerking van formele en informele partners draagt bij aan betere zorg voor bewoners. In 2019 maken we de voorzieningen gericht op 55-plussers inzichtelijk met behulp van een activiteitenkalender.

Het aandeel bewoners dat zich in meer of mindere mate eenzaam voelt in Gaasperdam (58%) ligt ver boven het stedelijk gemiddelde (49%). We gaat extra inzetten op het bestrijden van eenzaamheid aan de hand van stedelijke programma's. Met behulp van sleutelfiguren verstevigen we vrouwennetwerken in Gein, Holendrecht, Reigersbos en Nellestein. Ook komen er in 2019 projecten voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking gericht op activering, en we stimuleren beweegactiviteiten voor 55-plussers in Gein en Nellestein.

Om bewoners optimaal te laten participeren in Gaasperdam/Driemond, zowel de kwetsbare als de meer krachtige onder hen, is een sociale structuur nodig die dit stimuleert. Maatschappelijke organisaties, zelforganisaties en bewonersorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zijn goed in het leggen van contact en het communiceren met bewoners. Ze dragen bij aan de participatie van bewoners op allerlei gebieden. Ook kunnen zij de brug slaan naar groepen die nog niet of onvoldoende bereikt worden door hulp- en dienstverlening. Voor kwetsbare bewoners die weinig contacten hebben met anderen, organiseren we ontmoetingsactiviteiten in de buurt.

We willen de gezondheid van alle bewoners verbeteren door goede voorzieningen en activiteiten aan te bieden en sporten te stimuleren. Bijvoorbeeld door de plaatsing van een mobiele SportContrainer, het organiseren van laagdrempelige bewegingsactiviteiten in de buurt en promotie van de Wijksportvereniging. Ook gedragsverandering is een punt van aandacht. Daarom zijn voor veel gezondheidsproblemen leefstijlinterventies (eten, drinken enz.) ontwikkeld en zetten we lokale media in om over een gezonde leefstijl te berichten.

De veiligheid in Gaasperdam/Driemond is gemiddeld voor Amsterdam. Wel zijn er relatief veel vernielingen en winkeldiefstallen en voelen mensen zich vaker onveilig dan gemiddeld. In Holendrecht en Reigersbos is iets meer criminaliteit dan in de andere buurten. Bewoners uit deze wijken voelen zich ook vaker onveilig. In Driemond zijn bewoners zeer positief over de leefbaarheid. Veiligheid is onlosmakelijk verbonden met de mate van leefbaarheid in de buurt. Daarom leggen wij in 2019 meer dan voorheen de focus op sociale cohesie en participatie vanuit de buurt. Dat doen we door in de buurten de dialoog met bewoners aan te gaan over actuele thema's. Ook jongeren en jongvolwassenen betrekken we bij de leefbaarheid in de buurt zodat de oplossing binnen de groep zelf ontstaat. Het aandeel jongeren dat verdacht wordt van criminaliteit is in Gaasperdam namelijk hoger dan gemiddeld. In lijn met de stedelijke trend zetten we in op het signaleren en voorkomen van radicalisering en polarisatie. Voor de veiligheid in winkelcentra werken we samen met ondernemers, vastgoedeigenaren, winkeliersverenigingen en de politie aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Voor het verbeteren van de leefbaarheid gaan we samen met bewoners, ondernemers, de GGD en andere partners aan de slag om het verkeerd aanbieden van grof vuil, zwerfvuil en de rattenoverlast, tegen te gaan.

De tevredenheid met de buurt krijgt in Gaasperdam/Driemond een 7,3 gemiddeld van de bewoners (7,5 gemiddeld in Amsterdam). Zij waarderen het groene karakter, maar de leefbaarheid en het woongenot staan in delen van het gebied onder druk. Die willen we vergroten door samen met de bewoners te kijken naar de kansen die stedelijke doorontwikkeling kan bieden voor Gaasperdam. We willen graag beter in gesprek met de bewoners om te komen tot gedragen ideeën en plannen. Reigersbos en Holendrecht zijn aangewezen als ontwikkelbuurten voor de stedelijke vernieuwing nieuwe stijl.

Ook de Rivierenbuurt bestaat uit drie wijken: de Rijnbuurt, de IJselbuurt en de Scheldebuurt. De woningen in de IJsel- en de Rijnbuurt zijn gemiddeld kleiner dan die in de rest van Zuid, en het gemiddelde inkomen ligt hier wat lager. De Scheldebuurt telt juist veel grote woningen en hier wonen relatief veel mensen met een hoge opleiding.

De Pijp staat bekend als een divers stedelijk gebied. De huizen staan er inmiddels goed bij, het creatieve ondernemerschap en het uitgaansleven bloeien. Met name de Oude Pijp trekt een groot aantal bezoekers. De Rivierenbuurt is een populaire woonwijk. In Kop Zuidas verrijzen sinds enkele jaren woningen, scholen, winkels en hotels; die ontwikkeling heeft gevolgen voor de omliggende buurten, met name voor de Veluwebuurt.

De Zuid-Pijp, de IJselbuurt en de Rijnbuurt - alle drie buurten met veel woningen in de sociale sector - tellen relatief veel kwetsbare huishoudens en er is meer sprake van psychosociale problematiek dan in de rest van het gebied. De zorg- en welzijnsinstellingen in De Pijp/ Rivierenbuurt zijn dan ook vooral in deze buurten actief. De sociale wijkteams verbinden deze instellingen met elkaar en zorgen voor goede samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en cliënten.

Bewoners en ondernemers geven blijk van een sterke betrokkenheid bij hun buurtgenoten en bij de ontwikkelingen in hun omgeving. Er worden diverse maatschappelijke initiatieven opgezet en in de Rivierenbuurt verrichten meer bewoners vrijwilligerswerk dan in alle andere buurten van Amsterdam. In De Pijp denken veel bewoners en ondernemers mee over knelpunten en oplossingen.

Prioriteit 1 In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd

In Gaasperdam en Driemond bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren.

OBS Het Gein: Ieder kind z'n eigen boek

Doelstellingen

1.1: In 2022 gebruikt 10 % van de jeugd (4-18 jaar) voorzieningen die gericht zijn op het vergroten van hun weerbaarheid

1.2: In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen met als doel in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten

1.3: In 2022 gebruiken veel jeugdigen (0-32 jaar) voorzieningen voor talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

1.4: In 2022 is het aantal jongeren in de Top600/400 met 5% verlaagd, is het aantal jongeren in detentie met 5 % afgenomen en zakt het percentage jeugdige verdachten verder naar het stedelijke gemiddelde

Doelstelling 1.1 In 2022 gebruikt 10 % van de jeugd (4-18 jaar) voorzieningen die gericht zijn op het vergroten van hun weerbaarheid

In Gaasperdam en Driemond heeft 54% van de inwoners een niet-westerse migratieachtergrond. In het onderwijs wordt weinig aandacht besteed aan niet-westerse geschiedenis of cultureel erfgoed. Vanuit huis krijgen ze hier vaak ook weinig over mee (om verschillende redenen).In gesprekken met diverse bewoners en groepen is meermalen de behoefte uitgesproken om meer te investeren in de versterking van de identiteit van deze jeugd. De gedachte is dat wanneer zij meer kennis hebben van hun culturele achtergrond, ze hierdoor hun identiteit versterken en weerbaarder zijn om de uitdagingen van het leven te doorstaan. Hier richten we ons de komende vier jaar op. Waar we ook op focussen is het versterken van de (seksuele) weerbaarheid van jongeren in Gaasperdam en Driemond. De jongeren in Zuidoost zijn vaker seksueel actief en vrijen vaker onveilig dan hun leeftijdsgenoten uit de rest van Amsterdam. In Zuidoost heeft 14% van de jongeren weleens geslachtsgemeenschap gehad. Ruim een derde van deze jongeren gebruikt niet altijd een condoom (5%). In Gaasperdam en Driemond heeft 6% van de vierdeklassers wel eens gedwongen een seksuele handeling verricht (stedelijk 3%).

Doelstelling 1.2 In 2022 zijn de percentages voor voortgezet onderwijs-adviezen met 8% gestegen met als doel in 2028 op het stedelijk gemiddelde te zitten

Stadsdeel Zuidoost vraagt dringend aandacht voor de kloof en ongelijkheid in de adviezen voor voortgezet onderwijs op basisscholen in het stadsdeel. In Gaasperdam en Driemond wijkt het aandeel havo/vwo schooladviezen heel erg af van het stedelijk gemiddelde. ‘Het hebben van gelijke rechten leidt niet altijd tot het krijgen van gelijke kansen in het onderwijs’, aldus de Inspectie van het Onderwijs in het rapport De staat van het onderwijs over 2014-2015. Kinderen met dezelfde talenten krijgen in dit stadsdeel niet altijd gelijke kansen. Hun schoolloopbaan
wordt mede bepaald door het opleidingsniveau van de ouders of de steun die de ouders kunnen bieden. Wat gebeurt er als ouders om verschillende redenen deze (intellectuele) ondersteuning niet kunnen geven? De verschillen worden dan nog groter als de kinderen naar school gaan. Het is onaanvaardbaar als talenten van kinderen en hun leervermogen onopgemerkt blijven en daardoor het potentieel van ‘onze jongeren’ niet ten volle wordt benut. Om deze reden zetten we de komende jaren extra in op het ondersteunen van leerlingen en ouders zodat leerlingen een meer passend schooladvies krijgen.

Doelstelling 1.3 In 2022 gebruiken veel jeugdigen (0-32 jaar) voorzieningen voor talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

Zuidoost streeft naar een evenwichtig aanbod in allerlei voorzieningen voor jong en oud. Uit Service Design en diverse dialoogbijeenkomsten met buurtbewoners blijkt dat er behoefte is aan uitdagende sport- en speelvoorzieningen voor jong en oud. Spelen, sporten en bewegen dragen positief bij aan leerprestaties bij kinderen, het voorkomen van overgewicht, een gezonde leefstijl en sociale en creatieve vaardigheden. Voor ouderen is sport en bewegen belangrijk om gezond oud te worden.

Doelstelling 1.4 In 2022 is het aantal jongeren in de Top 600/400 met 5% verlaagd, is het aantal jongeren in detentie met 5 % afgenomen en zakt het percentage jeugdige verdachten verder naar het stedelijke gemiddelde

In Zuidoost heeft de 'klassieke' overlast door jongeren op straat plaatsgemaakt voor criminele gedragingen en processen die zich meer onder de oppervlakte afspelen. Er is minder sprake van rondhangen in grote groepen op vaste plekken en tijden. In plaats daarvan lijken jongeren vooral via social media te communiceren en binnen een groter netwerk in kleinere, wisselende groepjes rond te hangen. Dit gegeven maakt het lastiger om een goed beeld te krijgen van de samenstelling van een groep en de problematiek binnen de groep. Over jeugd en veiligheid verschijnen per jaar verschillende monitoren. Over de Top600/400 verschijnt maandelijks een monitor met het aantal jongeren per stadsdeel. De monitor 'Jongeren in detentie' verschijnt per kwartaal en het 'Criminaliteitsbeeld' waarin het aantal jeugdige verdachten is opgenomen, verschijnt een keer per jaar. In alle monitoren komt naar voren dat het in Zuidoost niet goed gaat met de jeugd en staan we vaak hoog op de lijsten. In de komende vier jaar streven we ernaar deze situatie te verbeteren. Dat doen we door gerichte activiteiten in nauwe samenwerking met onze partners zoals de zorgpartijen, politie OM en lokale organisaties in Zuidoost.

Prioriteit 2 In 2022 is de armoede verminderd

De werkloosheid daalde tussen 2014 en 2016 in Gaasperdam en Driemond sterker dan gemiddeld en ligt nu op het stedelijk gemiddelde (7%). De geregistreerde werkloosheid of wel het aandeel ontvangers van bijstand, WW of gedeeltelijke AOW-uitkering, bleef onverminderd hoog (16% versus 12% in Amsterdam). De verschillen tussen de wijken zijn groot. Driemond en Nellestein hebben een positief effect op de sociaaleconomische indicatoren. Gein scoort gemiddeld op de inkomensgraadmeter, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed. Zuidoost (Gein 4) scoort gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (Gein 1 en 2) lager dan gemiddeld. In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op het minimum inkomensgrens. Begin 2017 ontvangt 21% van de volwassenen een bijstandsuitkering (Amsterdam 9%) en in 2016 had 6,3% van de huishoudens een Vroeg-erop-af-melding (Amsterdam 1,5%). In Reigersbos liggen inkomens gerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde. De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk, is daarom een belangrijk doel in 2019.

Op de markt in Reigersbos is uw euro een daalder waard

Doelstellingen

- 2.1: In 2022 is het aantal werklozen in Holendrecht West, Reigersbos en Gein verminderd met 4%
- 2.2: In 2022 is het aantal werkende minima in Zuidoost gezakt met 17%
- 2.3: Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten
- 2.4: In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jr) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen

Doelstelling 2.1 In 2022 is het aantal werklozen in Holendrecht West, Reigersbos en Gein verminderd met 4%

In Holendrecht West en Reigersbos is het percentage geregistreerde werkloosheid hoog, namelijk respectievelijk 25,7% en 16,2% (stedelijk 11%). Daarom werken we de komende vier jaar aan het terugdringen van de werkloosheid in deze buurten door in te zetten op het beter benutten van kansen op betaald werk. Dat gebeurt via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken en de inzet van een jobhunter en een jobcoach. De doelgroepen zijn jongeren, bewoners van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet-uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren.

Doelstelling 2.2 In 2022 is het aantal werkende minima in Zuidoost gezakt met 17%

In Amsterdam Zuidoost wonen 10.486 minimahuishoudens. Van deze huishoudens behoort 16% tot de werkende minima (1.677). Zij verdienen minder dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. Het gaat hier specifiek om mensen in loondienst en niet om zzp'ers. Een substantieel deel van deze groep in Zuidoost is hoogopgeleid in het land van herkomst. Omdat ze de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn, doen ze veelal laaggeschoold werk met beperkte kansen op beter werk. Hierdoor ontstijgen zij de armoede nauwelijks. Om deze reden zetten we in op het verhogen van het taalniveau bij werkende minima. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van doelgroepgerichte aanpakken voor werkende minima. We merken hierbij op dat de cijfers rondom minimahuishoudens 3 jaar oud zijn, omdat de inkomens bij de belastingdienst pas na 3 jaar definitief worden vastgesteld. Het effect van onze inzet tot en met 2022, is dus pas in 2025 meetbaar.

Doelstelling 2.3 Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten

Omdat we armoede willen bestrijden door het aantal mensen met een stabiel inkomen te verhogen, richten we ons niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers. Het gebied Gaasperdam en Driemond heeft veel (jonge) ondernemers die door tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen dat ze in staat zijn om financieel zelfstandig te leven.

Doelstelling 2.4 In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jr) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen

In Gaasperdam en Driemond groeit 30,3% van de kinderen tot 18 jaar op in minimahuishoudens. Stedelijk is dat 21,9%. Van alle kinderen uit Gaasperdam en Driemond ervaart 12% depressieklachten. 24% van de kinderen hier groeit op met zorgen, spanningen of stress in het gezin. De nummer één oorzaak van deze stress is (het gebrek aan) geld, op twee staat werk en op drie wonen. Door armoede te bestrijden, dragen we preventief bij aan het verminderen van hun zorgen. Daarnaast organiseren we ook activiteiten voor kinderen die al in deze stresssituatie verkeren zodat we hun leven enigszins kunnen verlichten. Bij prioriteit 1 'Verbeteren ontwikkelkansen jeugd' hebben we een overeenkomstige doelstelling beschreven (1.3 over talentontwikkeling).
In het coalitieakkoord 2014-2018 'Amsterdam is van iedereen' is dit als volgt verwoord:
'Kinderen in Amsterdam verdienen de beste kansen voor hun ontwikkeling en hun toekomst.
De gemeente investeert daarom tientallen miljoenen extra in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de mbo. Voor de klas staan leraren die investeren in hun eigen ontwikkelingen om daarmee kinderen het beste onderwijs te geven. We hebben voor leerkrachten, groepen leerkrachten en scholen beurzen beschikbaar gesteld die zij naar eigen inzicht kunnen besteden aan kwaliteitsverbetering.
We bieden hiermee maatwerk per school, geen 'one-size-fits-all'.

Prioriteit 3 In 2022 is het woonklimaat verbeterd

In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wilt zijn. Amsterdam streeft naar een betere verhouding in het aandeel kwetsbare huishoudens en draagkrachtige huishoudens en leefbare wijken met functiemenging.

OBS De Ster: spannende speelplek

Doelstellingen

- 3.1: Investeringen in de openbare ruimte. We letten op schoon, heel, bereikbaarheid en verkeersveilig
- 3.2: Een gastvrij Gaasperdam en Driemond voor iedereen
- 3.3: Versterken van de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt
- 3.4: In 2022 is de buurttevredenheid in Holendrecht en Reigersbos gelijk aan het stedelijke gemiddelde

Doelstelling 3.1 Investeringen in de openbare ruimte. We letten op schoon, heel, bereikbaarheid en verkeersveilig

Holendrecht en Reigersbos zijn aangewezen als ontwikkelbuurten. Bewoners hebben aangegeven ontevreden te zijn over het onderhoud in de openbare ruimte. Daarom is een integrale aanpak vereist. Incidentele financiering op korte termijn en structurele veranderingen op lange termijn, zorgen dat de situatie voor de buurt en haar bewoners verbetert. In Driemond geven we aandacht aan bereikbaarheid. Tussen 2018 en 2020 vindt er groot onderhoud plaats in heel Driemond.

Doelstelling 3.2 Een gastvrij Gaasperdam en Driemond voor iedereen

De huidige huizenvoorraad wordt verbeterd en ook is er plek voor een wooncarrière in je eigen gebied. We verwelkomen nieuwe mensen die graag in Gaasperdam en Driemond willen wonen. Er is in ons gebied plek voor iedereen: jong en oud, armer en rijker, hetero of homo en we omarmen de diversiteit van nationaliteiten. Gaasperdam en Driemond is één van de gebiedsuitwerkingen van Koers 2025: een inventarisatie van de mogelijkheden voor de Amsterdamse woningbouwopgave tot 2025. Er zijn bouwlocaties onderzocht bij de nieuwe overkapping van de A9 en ook wordt gekeken of er binnen de bestaande stad verdichtingsmogelijkheden zijn. De rijksweg A9 wordt verbreed en overkapt (2015-2020). In 2020 is de lucht in de woonwijken langs de tunnel in Amsterdam Zuidoost schoner en het verkeerslawaai minder. Op een deel van de overkapping wordt een park aangelegd.

Doelstelling 3.3 Versterken van de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt

Een goede buurteconomie is belangrijk voor de buurt. We werken aan een economische sterk winkelcentrum in Reigersbos, met de kwaliteit en uitstraling die past bij toekomstige bewoners. Dit zijn vooral nieuwe bewoners uit de buurt, maar ook bezoekers uit omringende gemeenten (Weesp, Abcoude). De overige buurtcentra Holendrecht en Gein worden geconsolideerd: we zetten niet in op economische versterking maar wel op een aangename en veilige beleving van bewoners die er boodschappen doen. In Driemond hebben de bewoners zorgen over het behoud van het voorzieningenniveau omdat het dorp nu één supermarkt kent waarvan de eigenaar mogelijk in de nabije toekomst met pensioen gaat. Tot slot wonen er veel zzp'ers in Gaasperdam. Zij hebben echter te weinig inkomsten uit hun onderneming om te groeien. We helpen deze ondernemers bij het ontwikkelen van hun ondernemersvaardigheden zodat hun onderneming tot wasdom kan komen.

Doelstelling 3.4 In 2022 is de buurttevredenheid in Holendrecht en Reigersbos gelijk aan het stedelijke gemiddelde

De score op buurttevredenheid is 7,3 in 2017. Die ligt daarmee onder het stedelijk gemiddelde van 7,5. Factoren die van invloed zijn op de mate van buurttevredenheid zijn het ervaren van overlast door vervuiling, de mate waarin mensen zich 's avonds veilig voelen in hun buurt, de ervaren overlast van criminaliteit en overlast door andere groepen. Op al deze punten scoren Holendrecht en Reigersbos lager dan gemiddeld en is gedaald ten opzichte van 2015. Daarom zijn Holendrecht en Reigersbos aangemerkt als ontwikkelbuurten. Rekening houdend met deze factoren plegen we interventies om de buurttevredenheid in 2022 terug te krijgen op het stedelijke gemiddelde. Onze aandacht gaat uit naar het faciliteren van de dialoog tussen bewoners en andere stakeholders.

Prioriteit 4 In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd

In Gaasperdam en Driemond voelen bewoners zich minder vaak gezond (68% versus 76% in Amsterdam) en hebben zij vaker lichamelijke beperkingen (19% versus 14% stedelijk). Vooral in Holendrecht en Reigersbos voelen mensen zich minder vaak gezond (67% versus 76% stedelijk) en hebben ze vaker beperkingen (23% versus 14%). In het gebied beweegt men minder vaak (57% voldoet aan de beweegnorm versus 65% in Amsterdam) en heeft men vaker overgewicht (51% versus 40%).
Ernstige eenzaamheid komt relatief vaak voor in Gaasperdam en in mindere mate in Driemond (16% versus 13%),. Daarom richten we ons de komende vier jaar actief op het bestrijden van overgewicht en (het voorkomen van) eenzaamheid. Daarnaast hebben we aandacht voor mensen met een lage opleiding of weinig inkomen, omdat zij vaker lijden onder lichamelijke of psychische klachten. Dit benadrukt ook het belang van de doelstellingen van prioriteit 2 'Verminderen Armoede'.

Lekker bewegen, blije kinderen

Doelstellingen

- 4.1: In 2022 wijkt het percentage kinderen met een gezond gewicht niet meer dan 5% af van het stedelijk gemiddelde
- 4.2: In 2022 zijn meer mensen in staat om gezond te leven. Het percentage volwassenen met overgewicht wijkt dan niet meer dan 5 % af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde
- 4.3: In 2022 hebben meer mensen een goede mentale gezondheid en wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer dan 3% af van het stedelijk gemiddelde
- 4.4: In 2022 neemt het percentage kinderen (4-18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, toe met 5%

Doelstelling 4.1 In 2022 wijkt het percentage kinderen met een gezond gewicht niet meer dan 5% af van het stedelijk gemiddelde

In Gaasperdam en Driemond is het percentage kinderen in de voorschoolse leeftijd met ondergewicht significant toegenomen. Onder kinderen op het basisonderwijs is het percentage ondergewicht ook beduidend toegenomen. Daarnaast is er in deze leeftijdsgroep een significante daling te zien in het percentage obesitas. Het percentage kinderen met een gezond gewicht is gedaald en ligt onder het stedelijk gemiddelde.
Binnen de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG) is Gaasperdam en Driemond geen focusgebied. Dat heeft te maken met ambtelijke capaciteit. Daarom zetten wij binnen deze aanpak toch een aantal interventies in om de doelstelling in 2022 te halen.

Doelstelling 4.2 In 2022 zijn meer mensen in staat om gezond te leven. Het percentage volwassenen met overgewicht wijkt dan niet meer dan 5 % af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde

Doelstelling 4.3 In 2022 hebben meer mensen een goede mentale gezondheid en wijkt het percentage bewoners dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer dan 3% af van het stedelijk gemiddelde

Het percentage eenzame mensen is hoog in Gaasperdam en Driemond (16% versus 13% gemiddeld in Amsterdam). De groep bewoners die zich sociaal uitgesloten voelt of geen regie over het eigen leven ervaart, is zelfs groter. Bij ouderen is vaker sprake van eenzaamheid dan bij andere leeftijdsgroepen. Bijvoorbeeld door verlies van een partner of door gezondheidsproblemen. De oorzaken van eenzaamheid komen dus niet zozeer door de leeftijd zelf, maar door achterliggende factoren. Zo zijn er ook andere groepen waar eenzaamheid voorkomt: jongeren, mantelzorgers, migranten, mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB'ers) en LHBTI'ers. Verschillende stedelijke programma's voeren projecten uit speciaal voor deze groepen bewoners. Voor de ouderen organiseren we verschillende projecten vanuit de Wmo.

Doelstelling 4.4 In 2022 neemt het percentage kinderen (4-18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, toe met 5%

Sporten en bewegen is goed voor kinderen. Het verbetert hun conditie, gaat overgewicht tegen en geeft ze meer energie. Regelmatig bewegen heeft niet alleen lichamelijke voordelen, maar zorgt ook dat kinderen meer zelfvertrouwen en discipline krijgen, minder gevoelig zijn voor stress en depressie en zich beter kunnen concentreren op school. Daarnaast is het ook een leuke manier om in contact te komen met andere kinderen.
De sportdeelname onder bewoners in Zuidoost is het laagst van de stad en de sportparticipatie in verenigingsverband blijft achter bij de rest van de Amsterdam. Voor sommige bewoners van Zuidoost is de weg naar een betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet eenvoudig of haalbaar, bijvoorbeeld voor bewoners die moeten rondkomen van een laag inkomen.

Prioriteit 5 In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

In het coalitieakkoord 2018-2022 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' staat onder andere dat er voor het gemeentebestuur van Amsterdam een belangrijke taak ligt om de relatie tussen burgers, ondernemers en overheid te verbeteren. Stadsdeel Zuidoost wil de bewoners, zelforganisaties en ondernemers in staat stellen om te participeren. Om dit te bereiken willen we bewoners, ondernemers en andere stakeholders uitnodigen om bewonersparticipatie te stimuleren en te vergroten. Dit uitvoeringsplan heeft een sterke link met het uitvoeringsplan Zorg.

Ontmoeting tussen jong en oud levert veel plezier op

Doelstellingen

5.1: In 2020 is het aantal bezoekers aan buurthuis en buurtwerkkamer met 15% gestegen en is het aantal unieke bewoners, dat deelneemt aan bewonersbijeenkomsten, toegenomen met 25 % (nulmeting in 2018)

5.2: Stimuleren van eigen kracht van bewoners en andere stakeholders. Als verbinder en partner sluiten we aan bij burgerinitiatieven om de vitaliteit van de samenleving te versterken In 2022 ligt de inzet voor de buurt of stad boven het gemiddelde (28% versus 24%)

5.3: Bewoners zijn betrokken bij en oefenen invloed uit op de planvorming bij overheidsvraagstukken en projecten

5.4: We spannen ons extra in voor democratisering voor iedereen

Doelstelling 5.1 In 2020 is het aantal bezoekers aan buurthuis en buurtwerkkamer met 15% gestegen en is het aantal unieke bewoners, dat deelneemt aan bewoners-bijeenkomsten, toegenomen met 25 % (nulmeting in 2018)

In Zuidoost zijn verschillende ruimtes waar we ontmoeting tussen bewoners willen faciliteren. Zo hebben we 2 buurthuizen, 1 buurtwerkkamer en voegen we met Cordaan een buurtkamer toe in Reigersbos. Tevens zijn er plannen om de oude brandweerkazerne te kopen om ook hier activiteiten voor bewoners te programmeren. Onder het motto 'ruimte voor iedereen' is de uitdaging om de programmering van deze ruimtes beter af te stemmen op de wensen van de bewoners.

Doelstelling 5.2 Stimuleren van eigen kracht van bewoners en andere stakeholders. Als verbinder en partner sluiten we aan bij burgerinitiatieven om de vitaliteit van de samenleving te versterken. In 2022 ligt de inzet voor de buurt of stad boven het gemiddelde (28% versus 24%)

In Zuidoost zijn veel bewoners en andere stakeholders die met hun diverse initiatieven onze samenleving beter maken. Er zijn tal van fantastische voorbeelden. Om van deze kracht gebruik te maken, betrekken we de burgers meer dan voorheen bij het oplossen van leefbaarheidsvraagstukken. We stimuleren bewoners om bij te dragen aan een fijne, veilige en leefbare buurt. Dat doen we door burgerinitiatieven en partners die voor bewoners belangrijk zijn, beter zichtbaar te maken, ze met elkaar in gesprek te brengen en ze te laten meedenken over oplossingen. Op deze manier willen we het veiligheidsgevoel van bewoners vergroten.

Doelstelling 5.3 Bewoners zijn betrokken bij en oefenen invloed uit op de planvorming bij overheidsvraagstukken en projecten

We gaan bewoners beter betrekken bij besluitvorming over beleid, een project of een activiteit. Ook wat betreft de uitvoering van de ruimtelijke ingrepen krijgen ze een stem (democratisering). We willen bewoners meer met elkaar in gesprek brengen en ze laten meedenken over oplossingen.

Doelstelling 5.4 We spannen ons extra in voor democratisering voor iedereen

Hierbij hebben we extra aandacht voor:

- Empowerment: het aanspreken van de eigen kracht van kwetsbare bewoners en ze daarmee weerbaarder maken zodat ook zij mee kunnen doen.
- Het enthousiasmeren van bewoners die nog niet meedoen maar wel kunnen participeren.
- Goed luisteren naar actief participerende bewoners zonder bewoners op de achtergrond uit het oog te verliezen zodat democratisering van iedereen is en niet van een selectief gezelschap.

We streven naar een goed evenwicht tussen deze aandachtspunten. We zijn ons ervan bewust dat er in Gaasperdam en Driemond een groep bewoners is, die vaak onzichtbaar is of er moeite mee heeft zich te laten horen. Hierbij denken we aan kwetsbare bewoners die bijvoorbeeld de taal niet voldoende beheersen, in armoede leven of psychische problemen hebben.

Prioriteit 6 In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur

Elektrisch rijden is beter voor het milieu

Doelstellingen

6.1: De overheid geeft het goede voorbeeld en zoekt samen met bewoners en partners actief naar manieren om de omgeving te verduurzamen

6.2: In 2022 is er meer interesse in de eigen en elkaars cultuur. Dan is het huidige creatieve - en kunst- en cultuuraanbod verbreed en vernieuwd en verrijkt het ons 'samen leven'

Doelstelling 6.1 De overheid geeft het goede voorbeeld en zoekt samen met bewoners en partners actief naar manieren om de omgeving te verduurzamen

In Gaasperdam en Driemond vinden er jaarlijks binnen en buiten evenementen plaats. Deze worden georganiseerd door ondernemers en andere evenementenorganisatoren. Voorbeelden hiervan zijn de evenementen in het Gaasperpark zoals Open Air, Gaasperpleasure en Reggae Lake maar ook evenementen in de winkelcentra zoals 'Fijn in Gein'. De voorzieningen om evenementen in de openbare ruimte te verduurzamen, zijn zeer mager. Vaak zijn er geen voorzieningen, waardoor ondernemers gebruik maken van milieubelastende en dure aggregaten.
We willen stimuleren en faciliteren dat evenementen steeds duurzamer worden georganiseerd.
Ook willen we inzetten op aardgasvrij ondernemen.

Doelstelling 6.2 In 2022 is er meer interesse in de eigen en elkaars cultuur. Dan is het huidige creatieve - en kunst- en cultuuraanbod verbreed en vernieuwd en verrijkt het ons 'samen leven'

Gaasperdam en Driemond is een kleurrijk gebied met uiteenlopend kunstzinnig talent. Met ruim 100 nationaliteiten zijn we uniek. We omarmen de 'couleur locale' en we vergroten onze krachten en kansen op het gebied van kunst en cultuur.

Bijlage 1: Participatietraject Service Design

Interviews

In het voorjaar van 2018 gingen de gebiedsteams van Zuidoost samen met collega's, bewoners en verschillende partners de straat op. We interviewden ruim 800 inwoners en ondernemers, een dwarsdoorsnede van Zuidoost. Ons doel was om te ontdekken wat bewoners en ondernemers van Zuidoost vinden van de omgeving waar ze wonen en werken. Wat vinden zij mooi en waar maken zij zich zorgen over. De interviews duurden gemiddeld een halfuur en waren zo opgebouwd dat de interviewer de 'diepte' in kon gaan. Een aangename uitkomst is dat alle geïnterviewden zonder enige uitzondering trots zijn op Zuidoost als mooie plek om te wonen, te leven en te werken. Uiteraard is er meer opgehaald tijdens de interviews, zoals behoeften en opgaven.

Wandelingen

Naast de interviews organiseerden we in heel Zuidoost ongeveer 15 wandelingen met bewoners, ondernemers, professionals uit de buurt en stadsdeelcommissieleden. De deelnemers hebben de wandeling gezamenlijk uitgestippeld langs de voor hun mooie plekken. Tijdens de wandelingen maakten ze daar foto's van en vertelden zij waarom ze juist deze plekken mooi vinden. Zo kregen we ook inzicht in wat men niet zo mooi vindt en wat anders zou moeten of mogen. Er kwamen veel punten over de inrichting van de openbare ruimte naar voren, maar er zijn ook veel sociale onderwerpen opgehaald.

Pop up week

De informatie die tijdens de interviews en wandelingen is opgehaald, is eerst verwerkt in illustraties. Om te toetsen of we de juiste thema's hebben opgenomen zijn de gebiedsteams met de eerder genoemde collega's en professionals een week lang elke dag de straat opgegaan om mensen de getekende conceptversies van de gebiedsagenda te laten zien: de pop-up-week. Op verschillende plekken op straat zoals op markten, pleinen, in buurthuizen en op andere ontmoetingsplaatsen in Zuidoost doken de gebiedsteams op om in gesprek te gaan met voorbijgangers, maar ook met de mensen die zij al eerder hadden gesproken en die speciaal uitgenodigd waren. Tijdens deze 'toets' hebben we zaken aangescherpt, aangevuld en zijn er nieuwe punten toegevoegd.

Ontwerpsessies

(Co-creatie)Na deze pop ups zijn er thematisch ontwerpsessies georganiseerd, waarin we met verschillende betrokkenen (bewoners, ondernemers, partners, collega ambtenaren) een deel van de prioriteiten en doelstellingen hebben onderzocht. Doel van deze sessies was om meer inzicht te krijgen in de behoeften, wensen en ideeën en deze uit te werken in concrete activiteiten. Op basis van haalbaarheid zijn een aantal van deze activiteiten opgenomen in het gebiedsplan dat dit jaar tegelijk met de gebiedsagenda is opgesteld.

Overige co-creaties

(Bijlmer Centrum) Omdat Venserpolder en de H-buurt zijn aangewezen als ontwikkelbuurten, zijn hier ook diverse co-creatie of placemaking - sessies uitgevoerd. Zo is in de zomer van 2018 Hoodlab van start gegaan. In de H-buurt is er een buurtmakerij geweest op Haardstee/Hoptille en Bullewijkzone. Bewoners werden betrokken bij het ontwerpen van hun buurt om het gezonder, mooier en gezelliger te maken.Reguliere participatie momentenDit is een creatief traject waarin we veel bewoners hebben gesproken met wie we niet eerder in contact zijn geweest. Uiteraard spraken we gedurende het jaar ook met actieve bewoners en sleutelfiguren met wie we al langer in contact staan en waarmee we samenwerken. Dat contact verloopt via reguliere overleggen, denk aan de bewonersplatforms, bewonersgroepen of via een buurtschouw, buurtbijeenkomst, inspraakavond of een ontwerpsessie voor een plan. De input die we op deze momenten hebben verkregen, is ook verwerkt in dit plan. Om goed het gesprek te voeren met ondernemers in winkelcentra en op markten en om belanghebbenden effectief te laten participeren, hebben we gewerkt winkelcentrumcommissies (WCC) geformeerd voor elke markt. Hierin zijn kooplieden, winkeliers/ondernemers en bewoners vertegenwoordigd. Zij bespreken ideeën over hoe de markten en de naburige winkelcentra zich moeten ontwikkelen. In de overleggen van de WCC kwamen uiteenlopende onderwerpen aan bod gericht op verbeteringen van het gebied, de winkels en de markt. Dit gebeurde ook in de overleggen met de diverse winkeliersverenigingen in Zuidoost en het ZZP-platform Zuidoost. Over kunst en cultuur zijn er gesprekken geweest met stakeholders, culturele organisaties en kunstenaars. Zij hebben via pitches bijgedragenaan het formuleren van de opgave.

Slotexpo

Alle opgehaalde informatie (foto's, uitspraken, uitgeschreven interviews, resultaten van de wandelingen, de getekende gebiedsplannen) is gepresenteerd in een slotexpo. Daar waren personen aanwezig die hebben meegedaan aan dit participatietraject, als ook bewoners en belangstellenden die niet in dit traject betrokken waren maar wel op andere manieren betrokken zijn geweest. Een mix dus van professionals, ambtenaren, politici en inwoners en ondernemers uit Zuidoost.

En dan?

De getekende plannen hebben we omgezet in tekst. Ook hebben we bij de gemeentelijke directies geïnventariseerd wat er meer, minder of anders moet in Zuidoost (inclusief financiële dekking). Tegelijkertijd stemden de ambtenaren de ontwikkelingen af met bewoners en ondernemers die betrokken waren bij de co-creaties om de ideeën die daar zijn ontworpen een plek te geven in de gebiedsagenda. Tot slot is een bestuurlijk besluitvormingsproces op gang gebracht gevolgd door de uiteindelijke vaststelling van de gebiedsagenda's door de gemeenteraad. Het resultaat van deze trajecten heeft u nu in handen.